

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV MANAGEMENTU

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF MANAGEMENT

ÚVĚRY POSKYTOVANÉ MALÝM A STŘEDNÍM PODNIKŮM

LOANS GRANTED TO SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES

DIPLOMOVÁ PRÁCE
MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

Bc. LUCIE JABLONICKÁ

VEDOUcí PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. ROMAN PTÁČEK, Ph.D.

BRNO 2016

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Lucie Jablonická

Řízení a ekonomika podniku (6208T097)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů zadává diplomovou práci s názvem:

Úvěry poskytované malým a středním podnikům

v anglickém jazyce:

Loans Granted to Small and Medium Enterprises

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Vymezení problému a cíle práce

Teoretická východiska práce

Analýza problému a současné situace

Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení

Závěr

Seznam použité literatury

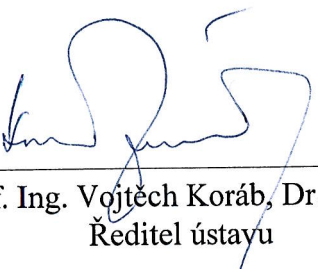
Přílohy

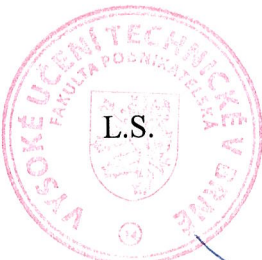
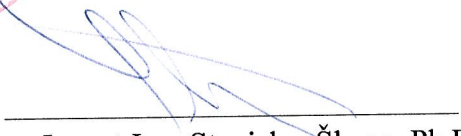
Seznam odborné literatury:

- KALABIS, Z. Základy bankovníctví. 1. vyd. Brno: BIZBOOKS, 2012. 168 s. ISBN 9788026500018.
- KAŠPAROVSKÁ, V. a kol. Řízení obchodních bank: vybrané kapitoly. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006. 339 s. C.H. Beck. ISBN 80-7179-381-7.
- LACINA, L., P. ROZMAHEL a A. RUSEK a kol. Political Economy of Eurozone Crisis: Reforms and Their Limits. Bučovice: Martin Stříž Publishing, 2013. 218 s. ISBN 978-80-87106-67-9.
- MEJSTŘÍK, M., M. PEČENÁ a P. TEPLÝ. Základní principy bankovníctví: Basic principles of banking. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2008. 627 s. ISBN 978-80-246-1500-4.
- ROSE, P. a S. HUDGINS. Bank Management & Financial Services. New York: McGraw-Hill/Irwin, 2010. 734 s. ISBN 978-007-126-965-0

Vedoucí diplomové práce: Ing. Roman Ptáček, Ph.D.

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2015/16.

prof. Ing. Vojtěch Koráb, Dr., MBA
Ředitel ústavu

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
Děkan

V Brně, dne 30. 11. 2015

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá problematikou úvěrování malých a středních podniků. V první části práce je uveden segment malých a středních podniků a jeho konkrétní vymezení. Další část se zabývá charakteristikou bankovních úvěrů a postup při poskytování úvěrů. Na základě metodického postupu je následně provedena analýza úvěrování u vybrané banky na příkladu konkrétního klienta.

ABSTRACT

The thesis deals with the issue of lending to small and medium enterprises. Specific definition of small and medium enterprises is mentioned in the first part. Next part deals with characteristics of bank loans and the procedur for granting a loan. Then, based on a methodical procedure, an analysis of a loan from a selected bank with a specific client is created.

KLÍČOVÁ SLOVA

Úvěr, malý a střední podnik, klient, provozní úvěr, investiční úvěr, úroková sazba, rating.

KEYWORDS

Loan, small and medium enterprise, client, operating loan, investment loan, interest rate, credit rating.

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE

JABLONICKÁ, L. *Úvěry poskytované malým a středním podnikům*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2016. 95s. Vedoucí diplomové práce
Ing. Roman Ptáček, Ph.D..

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 18. leden 2016

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucímu diplomové práce Ing. Romanu Ptáčkovi, Ph.D. za cenné připomínky a odborné rady, které mi pomohly k vypracování této práce. Můj dík patří i všem pracovníkům banky, kteří mi poskytnuli informace z oblasti Small Business bankovníctví.

OBSAH

ÚVOD	11
VYMEZENÍ PROBLÉMU A CÍL PRÁCE	13
1. TEORETICKÁ VÝCHODISKA	
1.1 SEGMENT MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	14
1.2 Malé a střední podniky v ČR	14
1.3 Vymezení malého a středního podniku	15
1.4 Vymezení z pohledu bank	16
1.5 Vymezení pro potřeby nebankovních finančních institucí	18
1.6 Charakteristika bankovních úvěrů	19
1.7 Úvěrové obchody bank	19
1.8 Poskytování úvěrů	19
1.9 Úročení úvěru	20
1.10 Splácení úvěru	20
1.11 Zajištění úvěru	21
1.12 Dělení zajištění úvěru	22
1.13 Ručení	23
1.14 Bankovní záruka	24
1.15 Zástavní právo	25
1.16 Postoupení pohledávek	27
1.17 Rozdělení úvěrů	27
1.18 Postup při žádosti o úvěr	29
1.19 Jednání v bance	30
1.20 Posouzení a schválení žádosti	30
1.21 Úvěrová smlouva	30
1.22 Kontrola plnění podmínek úvěru	31
2. ANALÝZA ÚVĚROVÁNÍ U VYBRANÉ BANKY	32
2.1 Obecné zásady poskytování úvěrových obchodů	32
2.2 Struktura úvěrové politiky	32
2.3 Strategie řízení úvěrových rizik	32
2.4 Úvěrová rizika	33

2.5 Organizace úvěrového procesu	34
2.6 Úvěrové (schvalovací) kompetence	35
2.7 Individuální úvěrový obchod	35
2.8 Standardizovaný úvěrový obchod	35
2.9 Rating	36
2.10 Transakce s mimořádným rizikem	36
2.11 Rozhodovací aplikace	36
2.12 Limit úvěrového obchodu	37
2.13 Principy poskytování úvěrů	38
2.13.1 Externí principy	38
2.13.2 Etické principy	38
2.13.3 Interní principy	39
2.14 Základní etapy úvěrového procesu	41
2.14.1 Obstarání informací	42
2.15 Analýza dlužníka	43
2.15.1 Firemní klientela	44
2.16 Analýza úvěrové transakce	45
2.16.1 Celková úvěrová angažovanost	45
2.16.2 Úvěrové transakce	46
2.16.3 Zajištění	46
2.16.4 Oceňování zajištění	47
2.16.5 Průběžné sledování zajištění	47
2.16.6 Uvolnění zajištění a jeho realizace	48
2.17 Úvěrový návrh	48
2.18 Úvěrové rozhodnutí	49
2.18.1 Platnost úvěrového rozhodnutí	50
2.18.2 Smlouva o úvěru a úvěrová smluvní dokumentace	50
2.18.3 Minimální standardy pro smlouvy o úvěru	50
2.18.4 Realizace úvěrového rozhodnutí	50
2.19 Průběžný monitoring a review	50
2.19.1 Management problémových úvěrů	51
2.19.2 Úvěrový reporting	52

2.20 Definice klienta segmentu SB	52
2.20.1 Dle právní formy	52
2.21 Typy úvěrů	52
2.21.1 Provozní úvěr = kontokorent	52
2.21.2 Kreditní karta = kontokorent	53
2.21.3 Hypoteční úvěr	53
2.21.4 Investiční úvěr	53
2.22 Bankovní záruky	54
2.22.1 Druhy bankovních záruk	54
2.23 Zajištění	54
2.23.1 Typy zajištění	55
2.24 Úrokové sazby	55
2.24.1 Cenová výjimka	56
2.25 Typy splácení	56
2.26 Nástroje použití v úvěrovém procesu	56
2.26.1 SB Poradenský nástroj	56
2.26.2 Aplikace SSV	56
2.26.3 TRS SB	57
2.26.4 Monitoring	57
2.27 Požadované doklady	57
2.28 Úvěrový proces	57
2.29 Kontakt s klientem	58
2.30 Žádost o úvěr včetně souvisejících dokumentů	58
2.31 Zpracování úvěru	59
2.32 Schválení úvěru	59
2.33 Evidence zajištění úvěrových obchodů	59
2.34 Smlouva o úvěru a úvěrové dokumentace	60
2.34.1 Smlouva o úvěru	60
2.34.2 Čerpání úvěru	60
2.34.3 Monitoring	60
2.35 Pravidelná prověrka = review	60
2.36 Mimořádná prověrka = mimořádné review	61

2.37 Standardní SB investiční úvěr, hypoteční úvěr	61
2.38 Žadatel o úvěr	65
2.39 Povinný výpočet ratingu	67
2.40 Provozní úvěr	69
2.41 Investiční úvěr pro podnikatele	73
3. NÁVRHOVÁ ČÁST	77
3.1 Analýza klienta	78
3.1.1 Vlastnictví	78
3.2 Podnikání	79
3.3. Trh	79
3.4 Dodavatelé	79
3.5 Finanční analýza	80
3.6 Bonita	83
3.7 Hodnocení žádosti o úvěr	84
3.8 Vztah banky a klienta	84
3.9 Požadovaná částka úvěru	84
3.10 Charakter investičního úvěru	84
3.11 Předpoklady úspěchu splácení	85
3.12 Poplatky a úroková sazba	85
3.13 Rating	86
3.14 ZHODNOCENÍ	87
3.15 SHRNUÍ	89
ZÁVĚR	90
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	92
SEZNAM TABULEK	94
SEZNAM PŘÍLOH	95

ÚVOD

K charakteristickým obchodům bank patří nakupování (přijímání) vkladů a prodávání (poskytování) půjček.

Úvěrové formy nejsou jediné, kde probíhá nákup peněžního kapitálu a jeho prodej. Banka může získat kapitál například prodejem akcií a tímto způsobem opatřený kapitál může umísťovat do dalších druhů bankovních aktiv, například do majetkových podílů v jiných podnicích.

Bankovní kapitál se ve srovnání s ostatními podniky vyznačuje podstatnou zvláštností a to tím, že vlastní kapitál je poměrně malý. Banky obchodují s cizími penězi, jelikož 90 až 97% bankovního kapitálu patří vkladatelům a jiným věřitelům.

Banky věnují mimořádnou pozornost kvalitě bankovních úvěrů a půjček, zajišťují si různými způsoby návratnost poskytnutých úvěrů a prověřují úroveň hospodaření dlužníka. Banky jsou při vykonávání činnosti konzervativní a váhavé.

Dalším konkrétním důsledkem nízké míry vlastního kapitálu bank je nebezpečí ztráty likvidity. Poměrná část svěřených peněz u bank jsou vklady na požádání krátkodobě terminované vklady, o jejichž uvolnění mohou klienti požádat kdykoli nebo ve velmi blízkém období.

Základním problémem řízení banky je umět sladit různé bankovní cíle, mezi něž patří solventnost, likvidita a rentabilita. Tyto cíle bankovního podnikání jsou ve vzájemném rozporu, což lze vyjádřit tím, že banka bude vysoce likvidní, jestliže bude udržovat veškerá aktiva ve formě pokladní hotovosti. V tomto případě by však nevytvářela žádný zisk. Pokud by poskytovala rizikové úvěry, zvyšovala by sice zisk, ale současně tím roste nebezpečí potenciálního bankovního úpadku.

Řízení bankovních aktiv a pasiv představují různé postupy, které banka uplatňuje při poskytování úvěrů, půjček a jiných obchodů, jimiž předchází nejrozumnějším rizikům. Je

to nástroj, který bance zabezpečuje dosažení cílů jejího podnikání a to je solventnost, likvidita a rentabilita.

Financování malých a středních podniků skrývá pro finanční instituce velmi zajímavou možnost rozvoje jejich obchodů.

VYMEZENÍ PROBLÉMU A CÍL PRÁCE

Cíl mé diplomové práce na téma Úvěry poskytované malým a středním podnikům je charakterizovat úvěrové produkty a vyhodnotit úvěrový proces v případě malých a středních podniků z pohledu banky včetně stanovení bonity klienta a konkrétní úrokové sazby a také z pohledu podniku, žádajícího o úvěr.

V první části diplomové práce jsem vycházela z doporučené literatury. V teoretické části je uveden metodický postup poskytování úvěrů malým a středním podnikatelským subjektům včetně typů poskytovaných úvěrů na základě bankovní praxe.

V praktické části jsem vycházela z žádosti o úvěr předloženou klientem a z účetních výkazů. Pro finanční analýzu klient předložil účetní výkazy za rok 2012 a 2013. Analýzu klienta a vyhodnocení žádosti o úvěr jsem provedla na základě postupů uvedených v teoretické části diplomové práce a praktických zkušeností z mého zaměstnání v bance. Nejvýhodnější úvěrové produkty pro klienta včetně úrokové sazby, poplatků a splátek jsem navrhla dle interních postupů banky, která má zcela přesně vypracovanou metodiku pro poskytování úvěrů malým a středním podnikům. Rating klienta jsem stanovila na základě metodických postupů banky.

1. TEORETICKÁ VÝCHODISKA

1.1 SEGMENT MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ

1.2 Malé a střední podniky v České republice

Malé a střední podniky mají v každé zemi a její ekonomice důležitou úlohu a Česká republika není výjimkou. Jsou významné pro každou tržní ekonomiku a pro její správné fungování ať už jde o jejich počet, nezaměstnanost nebo podíl na HDP. Vypĺňují mezery na trhu, o které nemají velké společnosti zájem, jsou nositelem drobných inovací, ve většině případů působí na lokálním trhu a jsou tak více spojeny s celým regionem, ve kterém působí.

V České republice zaznamenaly malé a střední podniky rychlý růst zejména v 1. polovině 90. let, což bylo způsobeno transformací české ekonomiky. Od konce 90. let je podíl malých a středních podniků na celkovém počtu podniků stabilní a v dalších makroekonomických ukazatelích zaznamenávají pozitivní růst. Sektor malých a středních podniků tvořil z celkového počtu podniků 99,83%, zaměstnával z celkového počtu zaměstnaných 61,52% a na HDP se podílel 35,17%.

Počet podnikatelů, kteří si samostatnou výdělečnou činností skutečně vydělávají, stoupl v prvním pololetí 2015 v České republice o 16 000 na 988 000, údaj z ČSSZ. Loňský rok počet podnikatelů, např. soukromých lékařů, umělců nebo zemědělců, klesl o 5 000 na 972 000. Nejvíce podnikatelů je evidováno tradičně v Praze (166 000) a v krajích Středočeském (133 000) a Moravskoslezském (89 000).

Ze všech osob samostatně výdělečné činnosti vzrostl o 6 000 na 592 000 počet těch, kteří mají samostatnou výdělečnou činnost jako hlavní. Počet těch, kteří ji mají jako vedlejší, tedy pro ně podnikání není hlavním zdrojem příjmů, stoupl o 9 000 na 395 000. (ČSSZ, online)

Tabulka č. 1: Počet osob samostatně výdělečně činných:

Měsíc / rok	celkem
Prosinec 2004	946.000
Prosinec 2005	911.000
Prosinec 2006	904.000
Prosinec 2007	918.000
Prosinec 2008	938.000
Prosinec 2009	956.000
Prosinec 2010	977.000
Prosinec 2011	1.002.000
Prosinec 2012	994.000
Prosinec 2013	977.000
Prosinec 2014	972.000
Červen 2015	988.000

Zdroj: ČSSZ

1.3 Vymezení malého a středního podniku

Členění podniků je v dnešní době velmi důležité, zejména pak vymezení těch malých a středních. V první řadě je to požadavek Evropské komise, na jehož základě se malým a středním podnikům přidělují různé dotace a finanční podpory ze zdrojů Evropské unie. Dále si podniky člení i banky, zejména pro své potřeby a toto členění má vliv na obsluhu podniku jako klienta banky.

Tabulka č. 2: Vymezení malého a středního podniku

Kategorie podniku	Počet zaměstnanců	Roční obrat	Bilanční suma roční rozvahy
Mikropodniky	< 10	< 2 mil. €	< 2 mil. €
malé podniky	< 50	< 10 mil. €	< 10 mil. €
střední podniky	< 250	bud' < 50 mil. €	nebo < 43 mil. €

Vlastní zpracování dle údajů z Nařízení Komise (ES) č. 364/2004

Členění dle nařízení Evropské komise je závazné zejména pro žadatele o podporu v programech malé a střední podniky, které musí tuto definici splňovat.

1.4 Vymezení z pohledu bank (Krajíček J., 2005)

Banky potřebují pro své správné fungování dobře znát potřeby svých klientů a dokázat je uspokojit. Cílem je dozvědět se o nich maximální množství informací a na základě zjištění poskytnout produkt nebo službu, která je pro klienta nejvhodnější. Výsledkem takového poznání je segmentace klientů do jednotlivých skupin podle jejich společných vlastností a chování. Správná segmentace snižuje množství nespokojených klientů a také riziko plýtvání zdrojů na produkty a služby, které klienti v daném segmentu nechtějí. Jen pokud má banka dostatek relevantních informací o klientech a správně je rozdělené do skupin, dokáže vytvořit účinnou marketingovou strategii.

Základem strategie segmentu podnikatelské sféry je rozčlenění dle čtyř základních kritérií:

- ekonomická aktiva,
- velikost,
- postavení na trhu,
- vlastnické vztahy.

Toto rozčlenění není možno považovat pouze za členění z pohledů marketingu, ale má svůj význam i z pohledu řízení rizika a stanovení tržních podílů jednotlivých sektorů v úvěrovém portfoliu bank.

Členění dle ekonomické aktivity užívá čtyři hlavní segmenty:

- průmyslové podniky,
- obchodní organizace,
- stavební a veřejné práce,
- služby.

Kritérium ekonomické aktivity je ještě dále detailněji členěno podle ekonomických činností, např. zemědělství, těžební průmysl, doprava, velkoobchod atd.

Dalším kritériem členění podnikatelské klientely je dle místa určení jejich produkce:

- tuzemský trh
- převážně určený pro export (více jak 50% produkce je exportováno)
- částečně určený pro export

Uvedené členění je podstatné zejména z hlediska využívání produktů a služeb. Firma ve větší míře exportující, bude potřebovat pro zajištění své činnosti produkty jako např. devizový účet, dokumentární platy, úvěr v cizí měně.

Výše zmíněné členění podle ekonomické aktivity má význam především z pohledu řízení rizika. Z hlediska využívání produktů a služeb je častější členění podle velikosti firmy. Ta se posuzuje zejména podle obrátu, jako pomocné kritérium bývá používán počet zaměstnanců.

Členění dle ročního obrátu:

- s obrátem do 5 mil Kč
- s obrátem 5 – 20 mil Kč
- s obrátem 20 – 50 mil Kč
- s obrátem 50 – 100 mil Kč
- s obrátem 100 – 300 mil Kč
- s obrátem 300 – 1000 mil Kč
- s obrátem více než 1000 mil Kč

Členění dle postavení na trhu

Udává jaké je postavení podniku na trhu. Důležité pro posouzení stability podniku.

Obvykle jsou používána tato kritéria:

- monopolní postavení
- téměř monopolní postavení (trh je ovládán z více než 70%),
- dominantní postavení na trhu (trh je ovládán z 30 až 70%),
- mírně dominantní postavení (trh je ovládán z 5 až 30%),
- bez významného postavení na trhu (trh je ovládán z méně než 5%).

Členění dle vlastnické struktury

Toto členění má také vypovídací schopnost pro posouzení stability podniku a udává také formu obsluhy klienta.

- vlastnictví státu, orgány státní správy a samosprávy, obce,
- tuzemský vlastník,
- zahraniční vlastník,
- akciové společnosti,
- společnosti s ručením omezeným,
- ostatní.

Členění klientů má pro banky velký význam, protože ovlivňuje jejich obsluhu. Nejdůležitějším kritériem je z tohoto pohledu roční obrát, který určuje, který zaměstnanec banky, respektive kterého oddělení, bude s klientem jednat. Zařazení do dané kategorie dále také určuje jaké typy úvěrů nebo produkty banky může klient využívat a samozřejmě za jakých podmínek. V neposlední řadě existuje mnoho nadstandardních služeb, které může banka svému klientovi nabídnout v závislosti na zařazení do dané skupiny.

Vliv na to, jakým stylem je klient obsluhován, má vedle obrátu i bonita klienta, druh a velikost projektu nebo investičního záměru, který chce klient realizovat a frekvence využívání bankovních produktů. Ve stručnosti lze říci, že vedle ročního obrátu, ovlivňuje způsob obsluhy klienta a to, jakým je s ním jednáno, míra zisku, který bance plyne z obchodů uzavřených s tímto klientem.

1.5 Vymezení pro potřeby nebankovních finančních institucí

Nebankovní finanční instituce poskytují služby v oblasti leasingu, úvěru, faktoringu a dalších, podle mého průzkumu většinou nemají žádné členění společností do určitých skupin, ať již podle ekonomické aktivity, velikosti, postavení na trhu nebo vlastnických vztahů. Potřeby jednotlivých firem jsou řešeny a posuzovány individuálně dle finanční situace podniku. Je to dáno velikostí těchto nebankovních finančních společností, kdy portfolio klientů není tak rozsáhlé jako je tomu u bankovních domů a existencí pouze jednoho oddělení risk managementu, kde se výkazy všech podniků potkávají a posuzují.

1.6 CHARAKTERISTIKA BANKOVNÍCH ÚVĚŘŮ

1.7 Úvěrové obchody bank

Banky poskytují svým klientům různé druhy obchodů a produktů. Jedním z nich jsou úvěrové obchody. Ty mohou být aktivní a pasivní. Aktivní úvěrové obchody zvyšují aktiva banky, naopak pasivní úvěrové obchody jsou charakteristické zvýšením pasiv banky. Každý úvěrový obchod zakládá vztah dvou subjektů – věřitele a dlužníka. Věřitel je ten, kdo peněžní prostředky půjčuje, dlužník pak tyto prostředky obchodem získává. Věřiteli obchodem vznikne pohledávka za dlužníkem a dlužníkovi vzniká závazek vůči svému věřiteli. Úvěrové obchody se řídí platnými zákonnými předpisy. Nejčastějším pasivním úvěrovým obchodem banky je přijímání vkladů od klientů. Typickým příkladem aktivního úvěrového obchodu banky je poskytování úvěru klientům. (Sekerka, B., 1997)

Při své podnikatelské činnosti respektují banky princip návratnosti a princip ziskovosti. (Kašparovská, V., 2010)

1.8 Poskytování úvěrů

Každý bankovní úvěr musí klient nejprve získat. Banka při žádosti o úvěr posuzuje spoustu faktorů, aby co nejvíce snížila úvěrové riziko. Toto riziko představuje hrozbu, že klient nebude včas a řádně úvěr splácet, nebo že ho v nejhorším případě nesplatí vůbec. Proto banka prověřuje bonitu klienta, tedy jeho předpokládanou schopnost úvěr splatit. Bonita by měla být co nejvyšší. (Bučková, V., 2009)

Dále banka sleduje majetkové poměry žadatele, výši jeho příjmů, budoucích příjmů, budoucích výdajů, poměr mezi vlastními a cizími zdroji financování. Pro banku při poskytnutí úvěru hraje roli i serióznost klienta. Nemalý vliv má i odhad vývoje ekonomické situace v zemi, kde bude úvěr poskytnutý. Dalším opatřením ke snížení úvěrového rizika je limitování výše úvěru pro určitého klienta. To znamená, že počet úvěrů, které klient může získat, není nekonečný. Banka také úvěrované subjekty kontroluje, aby nedocházelo k poskytnutí úvěru „špatnému“ subjektu. (Revenda, Z., 2005)

S poskytováním úvěrů velmi úzce souvisí problematika úročení, splácení a zajištění úvěrů. Všechny tyto oblasti musí být předem nadefinované v úvěrové smlouvě.

Jednotlivé oblasti mají nemalý vliv na finanční situaci žadatele vzhledem k tomu, že určují budoucí podmínky čerpání úvěru. (Revenda, Z., 2005)

1.9 Úročení úvěru

Peněžní odměna za poskytnutí úvěru = úrok. Jeho výše je dána v úvěrové smlouvě a klient výši úrokové sazby nemůže z velké části ovlivnit. Úroková sazba může mít dvě hlavní podoby během doby splatnosti úvěru. První variantou je fixní (pevná) úroková sazba, která je pevně stanovena po celou dobu splatnosti úvěru a za žádných okolností se její výše nemění. Druhou variantou je pohyblivá úroková sazba. Tato sazba se během doby splácení mění. Existují tři hlavní způsoby, kterými banka mění úrokové sazby. (Revenda, Z., 2005)

- Plovoucí sazba – úroková sazba je bezprostředně vázaná na jinou úrokovou sazbu. Pokud se mění sazba, na kterou je úroková sazba úvěru vázaná, mění se současně i úroková sazba úvěru. Nejsou známy termíny změny sazby dopředu. Úroková sazba úvěru je nejčastěji vázaná na základní sazby banky. Tyto sazby si banka sama vyhledává.
- Variabilní sazba – tato úroková sazba se váže na předem danou tržní úrokovou sazbu. Touto sazbou je nejčastěji referenční sazba typu LIBOR, PRIBOR, FIBOR. Termíny jsou sjednány dopředu, ve kterých dojde ke změně sazby. Tyto termíny se opakují v pravidelných intervalech a úroková sazba úvěru se mění podle právě aktuální referenční sazby.
- Pohyblivá sazba – v případě úročení tímto způsobem banka klientovi stanoví pevnou úrokovou sazbu, ale zároveň se s ním dohodne, že může dojít ke změnám sazby, pokud se výrazně změní tržní úroková sazba. Změna může být pro klienta výhodná, pokud banka sazbu sníží, ale naopak pro něj bude úvěr dražší, pokud dojde k růstu sazby. (Revenda, Z., 2005)

1.10 Splácení úvěru

Splácení úvěru je možné pomocí několika způsobů. Vybraný způsob splácení musí být zanesen v úvěrové smlouvě.

- Úvěr je klientem splacený v době splatnosti, a to najednou celá dlužná částka. Termín splácení je předem daný a úroky se splácejí na konci předem daných

období. Nejčastěji se jedná o konec třetího, šestého nebo dvanáctého měsíce splatnosti úvěru.

- Úvěr se splácí v pravidelných dohodnutých splátkách. Frekvence splácení může být měsíčně, čtvrtletně, půlročně nebo ročně. Splácí se zároveň úroky i úmor, což je část jistiny, která se splácí. Umořováním dlužné částky se její výše snižuje. Při tomto způsobu splácení je předem daná roční výše úmoru, která má být uhrazena.
- Úvěr je také možno splácet pomocí pravidelných anuit. Anuity jsou stejně vysoké splátky, ve kterých se pouze mění poměr mezi výší úmoru a úroku. Správně by měla být stanovena roční výše anuit, často je pro lepší přehlednost určena měsíční konstantní výše splátky.
- Posledním typem splácení je úvěr splatný po uplynutí výpovědní lhůty, a to najednou celá částka. Tento úvěr je poskytován na dobu neurčitou, předem známá je výpovědní lhůta pro jeho vypovězení. Úroky se splácí na konci předem daných období, kterými jsou jeden, tři, šest nebo dvanáct měsíců. Způsob splácení úroků je tedy velmi podobný prvnímu zmíněnému typu splácení. (Revenda, Z., 2005)

1.11 Zajištění úvěru

K eliminaci rizika nesplacení úvěru bance slouží zajištění úvěru. Umožní bance uplatnit své nároky vůči dlužníkovi nebo třetí osobě v případě platební neschopnosti. (Revenda, Z., 2005)

Zajištění úvěru může mít peněžní nebo nepeněžní formu. Problémem nepeněžního zajištění úvěru je, že nepeněžitá záruka se může během času znehodnotit, změní se její tržní hodnota. Mezi další rizika patří změna vlastnických práv nepeněžité záruky, do zástavy lze přijímat jen věci, které byly nabitě do vlastnictví zákonným způsobem. Zastavovaným věcem, které by mohly mít svůj původ v trestné činnosti, je třeba věnovat zvýšenou pozornost. Jedná se zejména o jedovaté, omamné, radioaktivní a psychotropní látky. (Sekerka, B., 1997)

Je nutné dodržovat určité zásady při zajišťování úvěru. Zajištění musí dosahovat určité výše, musí být snadný převod vlastnických práv zastavované věci. K předmětu, který se bere do zástavy, musí být správná právní dokumentace a předmět musí být vymahatelný

pomocí soudní cesty. Správný odhad ceny zastavované věci je další součástí procesu zajištění úvěru. Důležité je věnovat pozornost vhodnosti druhu zajištění a také odborně ocenit pravost věci, kterou do zástavy banka přijímá. Při stanovení hodnoty předmětu je nutné odborné posouzení, odborník z této oblasti by měl vyčíslit náklady, které nastanou při realizaci zajištění úvěru v případě nuceného prodeje. S tím souvisí odhad toho, jak moc je zastavovaná věc likvidní, rychle převeditelná na peněžní prostředky. Je nutné neopomenout likvidační hodnotu, pokud je řeč o určování různých druhů hodnot zastavované věci. Tu je také nutné vyčíslit. Hodnota zastavované věci se v průběhu času může měnit. Podle míry stability této hodnoty se rozlišují čtyři základní typy předmětů zajištění. První je předmět zajištění se stabilní hodnotou. V tomto případě je míra stability nejvyšší, hodnota věci se v průběhu doby zajištění úvěru nemění. Dalším typem je zástavní předmět se zvyšující se hodnotou v průběhu času, opakem je předmět se snižující se zástavní hodnotou. Tato varianta není pro banku příznivá. Posledním typem je předmět s hodnotou pohyblivou, která se v průběhu zajištění může měnit nahoru i dolů nebo může být určitou dobu stabilní. V průběhu celé doby zajištění úvěru je nutné zajišťovaný předmět bezpečně uložit a v případě nutnosti mít možnost kontroly, a to jak samotného předmětu, tak i jeho dokumentace. (Sekerka, B., 1997)

1.12 Dělení zajištění úvěru

Základní hledisko rozdělení zajištění úvěru je podle formy zajištění. Výsledkem je rozdělení zajištění na osobní a věcné. Příkladem osobního zajištění je ručení nebo zajištění směnkou. (Revenda, Z., 2005)

V souvislosti se směnkami se v současnosti v bankovním sektoru vyskytuje tzv. blankosměnka, což je směnka neúplná. Záměrně a dočasně v ní chybí nějaká informace, např. směnečná částka. Nesmí to být informace, jejíž absence by způsobila neplatnost směnky. Všechny strany, které jsou ve směnce uvedeny, musí být o neúplnosti směnky informované. Banka směnku zcela vyplní, pokud dlužník neuhradí svůj závazek včas. (Fialová, B., 2009)

Pokud se jedná o osobní zajištění, ručí za splacení úvěru nejen jeho příjemce, ale i jiná, třetí osoba. Může se jednat jak o osobu fyzickou, tak právnickou. Druhou formou zajištění je zajištění věcné. Banka má v případě platební neschopnosti dlužníka právo na jeho majetek. V ojedinělých případech neruší svým majetkem dlužník, ale jiná osoba.

Do skupiny věcného zajištění patří například zástavní právo nebo cese pohledávek a práv. Při rozdělování zajištění úvěru je na věc možné pohlížet i z jiného pohledu, a to podle svázanosti jištění s jištěnou pohledávkou. Tímto dělením opět vzniknou dvě základní skupiny zajištění úvěrů. Jedná se o zajištění akcesorické a abstraktní. V případě akcesorického zajištění je toto zajištění těsně spojeno s jištěnou pohledávkou banky po dobu splácení úvěru. Jakmile je úvěr splacen a pohledávka zanikne, končí i toto zajištění. Opakem je zajištění abstraktní. V tomto případě zajištění nekončí, pokud ovšem poskytovatel zajištění chce, může mu být zajišťovací subjekt vrácen. Toto zajištění je možné opakovaně využívat k jištění úvěrů, představuje totiž samostatně stojící právo. (Revenda, Z., 2005)

1.13 Ručení

Prohlášení třetí osoby (ručitele), že v případě platební neschopnosti dlužníka splní poskytnutí úvěr = ručení. Třetí osoba může být fyzická i právnická osoba. (Revenda, Z., 2005)

Prohlášení je jednostranný akt, který musí být písemný, musí obsahovat úředně ověřený podpis ručitele. (Sekerka, B., 1997)

Ručení je zajišťovací vztah mezi dlužníkem a ručitelem. Věřitel není v tomto vztahu přítomen, je pouze ten, komu se uspokojují pohledávky. (Revenda, Z., 2005)

Zajištění úvěru pomocí ručitelského závazku se používá spíše pro úvěry na nižší částky. (Svačina, L. 2008)

Ručitel nemusí být pouze jeden, za předpokladu více ručitelů každý ručí za určitou výši závazku dlužníka. V Prohlášení ručitele musí být uvedený počet ručitelů a výše závazku, za který přebírají ručení. (Sekerka, B., 1997)

Občanský a také obchodní zákoník upravují problematiku ručení. Občanský zákoník se snaží chránit ručitele tím, že ručitel je povinen splatit dluh za dlužníka poté, co byl dlužník k zaplacení písemně vyzván věřitelem. Tímto vyzváním se zákon snaží zabránit nedbalosti dlužníka, který by si měl hlídat placení svých závazků sám. Písemné vyzvání by tak mělo dlužníkovi připomenout jeho povinnost závazek uhradit. Ručitel může využít i další právo, které mu zákon dává. Jedná se o možnost uplatnit vůči věřiteli veškeré námitky, které podle zákona může uplatnit dlužník, například promlčení dluhu. Ručiteli musí být na požádání sdělena výše závazku, který je ještě třeba uhradit. Tuto

informaci mu na požádání podá věřitel. Ručitelský závazek končí nejčastěji uhrazením všech závazků přímo dlužníkem. Pokud dlužník není schopen dluh splácet, přebírá jeho povinnost ručitel, který může po doplacení úvěru žádat po dlužníkovi zaplacení jím uhrazených závazků. Toto právo mu dává zákon, v praxi je lepší sepsat mezi dlužníkem a ručitelem smluvní ujednání, které by blíže specifikovalo podmínky náhrady. Sám ručitel může zažádat o ukončení ručitelského závazku. Toto ukončení musí odsouhlasit věřitel (banka). Při pohledu na ručení ze strany ručitele je zřejmé, že ručení je velký závazek a ručit by se mělo jen důvěryhodným dlužníkům. Jedním z problémů také je, že ručení zhoršuje bonitu ručitele, protože banky pohlíží na ručitelský závazek stejně tak, jako by si ručitel vzal úvěr přímo na sebe. V případě, že ručitel by si sám chtěl v době trvání ručitelského závazku požádat o úvěr, bude pro něj banka mít horší podmínky. Pokud má ručitel nižší bonitu než dlužník, nebývá ve většině případů jeho ručení akceptováno. Osoba, kterou dlužník požádá o ručení, by si měla vše dobře zvážit. Je důležité znát finanční poměry dlužníka, prověřit jeho platební morálku. Tyto kroky by měly snížit riziko ručení, ale je také nutné si uvědomit, že riziko nikdy zcela nevymizí. Finanční situace dlužníka se může změnit ze dne na den, stejně jako ručitelova. Je důležité si ručení dobře promyslet a nerozhodovat se okamžitě. (Ruml, M., 2009)

Zajímavostí je, že občané jsou poněkud nedůvěřiví a k ručení kladně nepřistupují.

1.14 Bankovní záruka

Mezi další způsob ručení patří bankovní záruka. V tomto případě banka písemně prohlásí, že uhradí závazky do určité výše za dlužníka, pokud dlužník nesplní svůj závazek nebo vzniknou předem dané podmínky, které jsou uvedeny v záruční listině. V bankovní záruce je uvedeno, že banka poskytuje plnění vždy formou peněz a to i v případě, že zajišťuje jiný závazek než platební, což je například zajištění určité kvality zboží. Nejčastější způsob, kdy se bankovní záruka používá, je u dodavatelských úvěrů, leasingových smluv nebo jiných finančních závazků podle záruční listiny. Bankovní záruka patří k nejkvalitnějším zajišťovacím instrumentům. (Sekerka, B., 1997)

Obchodní zákoník upravuje podmínky bankovní záruky a záležitosti s ní spojené. Je zpravidla určena fyzickým a právnickým osobám a ostatním subjektům, které neprovádějí podnikatelskou činnost jako města, nadace, státní orgány atd. Banka musí klienta považovat za velmi důvěryhodného a musí s ním mít dobré zkušenosti, aby mu

poskytla záruku. Před tím než banka poskytne záruku, prověřuje klientovu bonitu i kvalitu zajištění záruky. Za poskytnutí si účtuje poplatek, výše je určena od rizikovosti úvěru. Výše poplatku musí být uvedena ve smlouvě. Příjemce bankovní záruky, věřitel, se nazývá v tomto vztahu beneficiant. Záruka by měla být neodvolatelná, jakmile je předaná beneficiantovi, neměla by se bez jeho souhlasu rušit ani měnit. Obchodní zákoník neřeší neodvolatelnost záruky, proto je nutné upravit tyto podmínky přímo v záruční listině a označit záruky za neodvolatelné. (Bankovní záruka, online)

Obsah bankovní záruky:

- Úvodní ustanovení (preamble) – obsahuje konstatování banky o tom, že beneficiant a její klient uzavřeli smlouvu, konkrétní druh závazku, popis účelu a obsah smlouvy
- Záruční prohlášení banky – je to jádro bankovní záruky, jedná se o prohlášení, že banka přebírá závazek za svého klienta, pokud on nebude schopen hradit své závazky.
- Platnost bankovní záruky – je buď stanoveno určité datum nebo splnění určité skutečnosti. Příjemce záruky musí tuto lhůtu sledovat, protože pokud vyprší, ztrácí nároky na plnění, které ze smlouvy plyne. Tato lhůta se nazývá prekluzivní (propadná). (Bankovní záruka, online)

Posledním způsobem zajištění ručením je aval směnky. Směnečný ručitel podepíše směnku a tím přebírá závazky směnečného dlužníka. Tato směnka se pozná podle toho, že vedle podpisu směnečného ručitele je doložka „per Aval“ nebo „avalováno“. Podpis ručitele se může objevit i na lící straně směnky. Důležité je, aby bylo uvedeno, či závazky směnečný ručitel ručí. Konkrétně je na směnce uvedeno například „per Aval firma XYZ“. (Sekerka, B., 1997)

1.15 Zástavní právo

Zástavní právo při zajištění úvěru funguje na princip zpeněžení zastavené věci v případě, kdy dlužník řádně a v termínu neplní své závazky vůči věřiteli. Věřitel se nestává majitelem zastavené věci, ale může z ní mít prostředky. Vzniká nejčastěji

písemnou zástavní smlouvou mezi věřitelem (bankou) a dlužníkem (klientem). (Revenda, Z., 2005)

Další způsob vzniku zástavního práva je schválení dědické dohody nebo vznik ze zákona. Pokud se jedná o nemovitost, je vznik zástavního práva podmíněn vkladem do katastru nemovitostí. (Sekerka, B., 1997)

Movité věci i listinné cenné papíry je nutné odevzdat věřiteli. Zástavní právo může vzniknout i k závazku, který v současnosti ještě není, ale uskuteční se v budoucnu nebo k závazku, který vznikne až po splnění určité podmínky. (Revenda, Z., 2005)

Zástavní věřitel má povinnost opatrovat věc, která mu byla zástavním právem svěřena. Je povinen chránit ji před poškozením, zničením a ztrátou. V průběhu trvání zástavního práva nemusí držitel zástavy tuto věc vydat. Zastavovaná věc může v průběhu času měnit svoji hodnotu, pokud hodnota věci klesne takovým způsobem, že nestačí na úhradu závazků dlužníka, může věřitel od dlužníka ihned žádat doplnění hodnoty zajištění. (Sekerka, B., 1997)

Zástava může mít mnoho podob. Nejčastěji se používá nemovitá věc nebo cenný papír. Problémem zástavy nemovitých věcí je to, že věc může být zatížena věcným břemenem. Ta omezují vlastníka nemovité věci tím, že je povinen něco trpět, něčeho se zdržet nebo něco konat ve prospěch jiné osoby. (Sekerka, B., 1997)

Občanský zákoník upravuje problematiku věcných břemen. Je uvedeno, že břemeno vzniká písemnou smlouvou, na základě závěti ve spojení s výsledky řízení o dědictví, schválenou dohodou dědiců, rozhodnutím příslušného orgánu nebo ze zákona. Břemeno zaniká rozhodnutím příslušného orgánu nebo ze zákona. (Zákon č. 40/1964 Sb.)

Mezi nejvyužívanější zástavní práva je zástavní právo k nemovitostem. Pojmem nemovitost se rozumí pozemek nebo budova. Tento typ zajišťovacího instrumentu se používá k zajištění bezmála všech druhů bankovních úvěrů. U hypotečních úvěrů je tento typ zajištění jediný možný. Dalším druhem zástavy je zástava cenných papírů. Výhodou je snadná převoditelnost, cenné papíry jsou velmi likvidní. Pokud se k zástavě užije sekundárně obchodovatelný cenný papír, výhodou je i jeho snadné ocenění. Cenné papíry se mohou vyskytovat v listinné formě a také v zaknihované formě. Rozdíl je v technice zastavení a způsobu vzniku zástavního práva. U listinných cenných papírů vzniká zástavní právo na základě jejich předání věřiteli, u zaknihovaných cenných

papírů je nutná registrace nově vzniklého zástavního práva v Centrálním depozitáři cenných papírů. (Revenda, Z., 2005)

Zastavovat lze i movitou věc, ale tento způsob se moc nevyužívá. Movitá věc musí splňovat několik podmínek, aby se k zajištění mohla použít. První podmínkou je relativně stabilní hodnota, hodnota nesmí dosahovat extrémních výkyvů ceny nahoru ani dolů. Věc musí být možno jednoznačně specifikovat a pojmenovat, musí být jasné, o jakou věc se jedná. Nutností je, aby zástavní movitá věc byla snadno zpeněžitelná, musí pro ni existovat likvidní trh, na kterém se věc prodá. Další důležitou podmínkou je fyzické předání věci. Věc musí být možné fyzicky předat věřiteli a ten by měl být schopen ji po dobu zástavy držet. Všechny tyto podmínky splňují hlavně suroviny a také plodiny, které je možné zobchodovat na různých burzách. (Revenda, Z., 2005)

1.16 Postoupení (cese) pohledávek

Existují dva hlavní typy cesí. Tichá cese, třetí osoba neví, že cese proběhla. Veřejná cese, třetí osoba ví o průběhu cese pohledávek a plnění provádí bance. Banka nenese riziko z nezaplacení postoupených pohledávek ani neplatí to, že postoupení pohledávek znamená splacení úvěru. Banka požaduje, aby plnění pohledávek probíhalo na účet klienta, který má u ní postupitel otevřený, ale pouze v případě, kdy postupitel nesplácí svůj závazek vůči bance. Pokud je vše v pořádku, cese neproběhne. (Revenda, Z., 2005)

1.17 Rozdělení úvěrů

Na trhu existuje velké množství úvěrů, které jsou určeny pro různé skupiny příjemců. Na úvěry je možné pohlížet podle nejrůznějších kritérií.

Rozdělení úvěrů podle délky jejich splatnosti:

- Krátkodobý úvěr
- Střednědobý úvěr
- Dlouhodobý úvěr

Rozdělení úvěrů podle nutnosti jejich zajištění:

- Nezajištěný úvěr
- Zajištěný úvěr

Rozdělení úvěrů podle metody jejich čerpání:

- Jednorázově poskytnutý úvěr
- Kontokorentní úvěr s variabilním čerpáním
- Revolvingový úvěr

Rozdělení úvěrů podle nutnosti znát jejich účel:

- Účelový úvěr – klient musí doložit, na co peníze potřebuje
- Neúčelový úvěr – je často pro klienta dražší, účel není nutné znát

Rozdělení úvěrů podle metody jejich splácení:

- Úvěry s jednorázovou splátkou jistiny a úroků
- Úvěry s jednorázovou splátkou jistiny a opakující se splátkou úroků
- Úvěry s více pravidelnými splátkami

Rozdělení úvěrů podle měny, ve které jsou poskytovány:

- Korunové úvěry – poskytují se v Kč
- Devizové úvěry – poskytují se v devizových prostředcích

Rozdělení úvěrů podle jejich klasifikace:

- Klasifikované úvěry
- Neklasifikované úvěry (Sekerka, B., 1997)

Rozdělení úvěrů podle toho, co klientovi banka nabídne:

- Peněžní úvěry – klient získá od banky peněžní prostředky
- Závazkové úvěry – klient získá od banky záruku, že v případě jeho platební neschopnosti banka uhradí jeho závazky (Rejnuš, O., 2008)

Rozdělení úvěrů podle příjemce úvěru:

- Úvěry pro občany – pro fyzické osoby
- Úvěry určené pro podnikatelské účely – pro fyzické i právnické osoby
- Mezibankovní úvěry
- Úvěry pro obce a města (Druhy úvěrů, online)

Úvěry pro podnikatele se ještě dají rozdělit podle velikosti subjektu, kterému je úvěr poskytován:

- Úvěry pro fyzické osoby
- Úvěry pro střední firmy
- Úvěry pro velké firmy a korporace (Krejsa, P., 2010)

V bankovním sektoru se podnikatelské úvěry rozdělují podle jejich použití na:

- Provozní úvěry – těmito úvěry je financován běžný provoz, nákup výrobků, materiálu, výplata mezd. Jedná se o krátkodobý úvěr sloužící k překonání současné finanční tísně. Nejčastější forma jsou kontokorentní úvěry, kreditní karty pro podnikatele a revolvingové úvěry. Tímto typem úvěrů se financují oběžné prostředky, úvěr je poskytnutý jednorázově v celé částce a často se i jednorázově splácí. Mohou být využívány jako finanční rezerva pro případ, že dojde k platební neschopnosti podnikatele. Výhoda je variabilita čerpání a splácení a získání finanční jistoty. (Půlpánová, S., 2007)
- Investiční úvěry – slouží k financování dlouhodobých potřeb podnikatele – koupě nemovitosti, stroje. Forma hypoteční úvěr nebo dlouhodobý účelový úvěr. (Skalický, M., 2008)

1.18 Postup při žádosti o úvěr

První úvěr se podnikateli získává nejobtížněji, s každým dalším splaceným úvěrem je jeho pozice při žádosti o úvěr v bance lepší. (Isidro, I., 2012)

Je nutné nejprve posoudit finanční situaci žadatele ze svého vlastního pohledu. Žadatel by měl vědět, jak velkou částku potřebuje, jak vysokou splátku může splácet, jaká by mu vyhovovala doba splácení, aby u něj nedošlo k závažným finančním potížím po získání úvěru. Důležitým pravidlem při získávání provozních úvěrů je, že žádost o provozní úvěr by měl klient podat ještě v době, kdy je jeho finanční situace dobrá a netrpí poruchami likvidity. Z toho důvodu je dobré mít finanční rezervu v podobě kontokorentního úvěru nebo kreditní karty pro podnikatele. Spousta podnikatelů není zvyklá takto jednat a jejich finanční management není dokonalý. Podnikatelé by měli být zaměřeni na plánování finančních toků. Pokud klient žádá o provozní úvěr v době, kdy peníze nemá, sníží se tím jeho bonita. Další nevýhodou je, že žadatel peníze v době žádosti nutně potřebuje a je nutné vzít v úvahu dobu nutnou ke schválení žádosti o úvěr. Ta může být několik týdnů i měsíců a žadatel se tak může dostat do situace s finančním nedostatkem. Tento nedostatek se může snažit řešit zoufalým sháněním peněžních prostředků mezi lichvářskými společnostmi, které jeho finanční tíseň ještě prohloubí. Je nutné věnovat finančnímu managementu a plánování zvýšenou pozornost, aby se klient vyhnul potížím s nedostatkem likvidních prostředků. (Kroh, M., 1999)

1.19 Jednání v bance

Žadatel by měl vystupovat klidně, vyrovnaně, sebevědomě. Měl by myslet na to, že bance nabízí oboustranně výhodný obchod. Pokud žadatel žádá o úvěr ve své bance, ve většině případů má lepší podmínky. Žadatel by si měl zjistit, jaké dokumenty banka ke schvalování o úvěr posuzuje, každá banka požaduje něco jiného, dokumenty se odvíjí i od typu úvěru. (Kroh, M., 1999)

1.20 Posouzení a schválení žádosti

Banka sleduje dva základní aspekty při posuzování žádosti a to úvěruschopnost klienta a jeho úvěruhodnost. Úvěruschopností se rozumí schopnost klienta v bance uzavírat právně účinné vztahy. U fyzických osob tato schopnost vzniká dosažením 18 let věku, u právnických osob vznikem právnické osoby a ustanovením oprávněných osob, které za právnickou osobu jednají. Úvěruhodnost je schopnost žadajícího klienta dostát závazkům plynoucím z úvěru, to znamená uhradit úroky i jistinu v dohodnutých splátkách. (Bartošek, K., 1995)

Dalším ukazatelem je klientovo majetkové postavení, které je určující při hodnocení úvěruhodnosti. Tyto údaje banka získává z dokumentů, které jí žadatel o úvěr předloží. Tyto dokumenty jsou pečlivě vyhodnocovány. Důležitostí je zajištění úvěru pro případ, že by klient nebyl schopen splácet. (Sekerka, B., 1997)

1.21 Úvěrová smlouva

Pokud banka schválí žádost o úvěr, žadatel se může připravit na další krok, což je podpis úvěrové smlouvy a získání peněžních prostředků. Proces schvalování může mít různou délku trvání, vše závisí na konkrétní situaci. Může se jednat o týdny i měsíce.

Úvěrová smlouva by měla obsahovat následující náležitosti:

- Závazek banky poskytnout klientovi úvěr
- Závazek klienta úvěr spolu s úroky splatit v předem daných termínech
- Úrokovou sazbu, za kterou je úvěr poskytován
- Další poplatky spojené s úvěrem
- Podmínky čerpání úvěru
- Bankovní záruky úvěru
- Číslo účtu, na který jsou prostředky poskytnuty

- Sankční podmínky pro případ nedodržení sjednaných podmínek úvěru
- Podpisy obou účastníků smlouvy (Sekerka, B., 1997)

1.22 Kontrola plnění podmínek úvěru

Po získání úvěru obdrží žadatel peníze na zvolené číslo účtu. Jeho povinností je úvěr splácet v dohodnutých termínech a dodržovat ostatní podmínky dané úvěrovou smlouvou. Banka dodržování těchto podmínek kontroluje ve stanovených termínech. Pokud banka zjistí, že příjemce úvěru nedodržuje některou z daných podmínek, může úvěr „zmrazit“ a udělit příjemci sankci za nedodržení. Banka rovněž může reagovat na nedodržení podmínek smlouvy uplatněním práva ze zajištění, či úplnou výpovědí úvěrové smlouvy. V případě jakéhokoli nedodržení podmínek smlouvy má klient větší potíže s důvěryhodností při další žádosti o bankovní úvěr. (Půlpánová, S., 2007)

Bankovní kontrola se vztahuje na tyto oblasti:

- Účelové použití úvěru
- Finanční situaci příjemce úvěru
- Schopnost klienta dostát svým závazkům
- Plnění všech podmínek dohodnutých v úvěrové smlouvě (Sekerka, B., 1997)

2. ANALÝZA ÚVĚROVÁNÍ U VYBRANÉ BANKY

2.1 Obecné zásady poskytování úvěrových obchodů

Obecné zásady poskytování úvěrů představují jeden ze základních pilířů úvěrové politiky vybrané Banky.

Obecné zásady poskytování úvěrů se vztahují:

- na všechny útvary Banky, které přebírají nebo vstupují do úvěrového rizika, resp. účastní se úvěrového procesu, ať už přímo nebo nepřímo a
- na všechny bankovní obchody/transakce, u jejichž realizace vzniká nebo může vzniknout úvěrové riziko.

2.2 Struktura úvěrové politiky

Úvěrová politika Banky představuje komplex zásad, metod a nástrojů využívaných za účelem identifikace, měření a řízení úvěrových rizik. Je tvořena dvěma základními pilíři:

- strategií řízení úvěrových rizik,
- zásadami poskytování úvěrů (obecné a zvláštní).

Úvěrová politika vychází ze:

- standardů řízení rizik
- právních norem České republiky, zejména pravidel definovaných Českou národní bankou jako regulátora finančního trhu,
- právních norem Slovenské republiky a pravidel definovaných Národní bankou Slovenska jako regulátora finančního trhu Slovenské republiky.

Obecné zásady vyjadřují kvalitativní část úvěrové politiky.

2.3 Strategie řízení úvěrových rizik

Strategie řízení úvěrových rizik vymezuje pro dané časové období:

- kvantitativní cíle v oblasti úvěrových obchodů
- cílové segmenty klientů,
- cílové produkty,
- soustavu limitů pro řízení úvěrových rizik definujících přijatelnou míru úvěrového rizika,

- principy řízení úvěrových rizik pro dané období s ohledem na očekávaná systémová / organizační / personální opatření (změny) a aplikaci nových nástrojů / modelů pro účely řízení úvěrových rizik.

Strategie řízení úvěrových rizik je definována zpravidla na období jednoho roku a je schvalována Představenstvem Banky.

2.4 Úvěrová rizika

Úvěrová rizika – základní typy

- **Repayment risk (riziko nesplacení / selhání dlužníka):**

riziko ztráty z důvodu selhání klienta (dlužníka), kdy úvěrový dlužník nedostojí svým závazkům podle podmínek daného úvěrového obchodu, ať už z důvodu platební neschopnosti či platební vůle.

- **Issuer risk (riziko selhání emitenta):**

riziko ztráty plynoucí z důvodu snížení hodnoty dluhového nástroje, jež Banka drží ve vlastním portfoliu dluhových nástrojů, v důsledku zhoršení bonity příslušného emitenta.

- **Secondary Risk (sekundární riziko / riziko poddlužníka)**

riziko výpadku 3. osoby, vůči které Banka může uplatňovat nároky v případě vzniku selhání dlužníka; resp. neochoty plnění ze strany 3. osoby z důvodu porušení podmínek smluvního ujednání mezi touto 3. osobou a primárním dlužníkem Banky.

- **Pre-settlement risk:**

riziko nevypořádání treasury transakcí z důvodu selhání dlužníka, a to od okamžiku bezprostředně po uzavření až do dne stanoveného pro vypořádání transakce; tato transakce musí být nahrazena (s případnou ztrátou) s ohledem na dané tržní podmínky. Pre-settlement riziko existuje v průběhu celé doby trvání transakce; riziko se vyjadřuje procentní částkou z objemu transakce jako tzv. úvěrový ekvivalent.

- **Settlement risk (riziko vypořádání):**

riziko nevypořádání transakce / obchodu v případě, kdy Banka provedla plnění (platbu) transakce předem stanovený den vypořádání, zatímco protistrana ještě nesplnila svůj závazek.

- **Performance risk:**

riziko ztráty vyplývající z nesplnění podmínek dodavatelské smlouvy ze strany klienta (úvěrového dlužníka), typicky např. u exportního financování / strukturovaných obchodů.

- **Servicer risk:**

riziko 3. osoby zapojené do příslušného úvěrového obchodu, že nedostojí svým závazkům (např. inkaso při forfaitingu pohledávky z akreditivu, riziko výpadku nájemného u financování výnosových nemovitostí apod.).

- **Dilution risk:**

riziko u transakcí postavených na pohledávkách (např. odkupy pohledávek); riziko ztráty v důsledku událostí souvisejících se základní obchodní transakcí, a nikoliv z důvodu selhání dlužníka (např. vrácené dodávky, hotovostní slevy apod.).

- **Equity investment risk (riziko přímých účastí):**

je posuzováno jako úvěrové riziko v případech, kdy přímá investice do základního kapitálu nahrazuje úvěr nebo má podobnou formu jako úvěr.

Investice má podobnou formu jako úvěr v důsledku kapitalizace dluhu nebo jestliže akciový kapitál a úvěry jsou poskytnuty současně v souvislosti s projektovým financováním.

2.5 Organizace úvěrového procesu

Úvěrový proces představuje komplex všech postupů a činností souvisejících s poskytováním úvěrů, a to počínaje od prvotního kontaktu úvěrového dlužníka (klienta) až do okamžiku ukončení úvěrového vztahu (řádného vypořádání všech závazků úvěrového dlužníka plynoucích z příslušného úvěrového obchodu), včetně průběžného monitorování rizik úvěrového obchodu a evidence úvěrového obchodu v příslušných informačních systémech.

Úvěrový proces se vyznačuje důsledným oddělením prodejních činností od řízení rizik úvěrových obchodů.

- obchodní útvary / pobočky a produktově specializovaná oddělení:

zodpovídají za prvotní posouzení úvěrových rizik daného obchodu / transakce, vč. stanovení ceny (úvěrové marže) při zohlednění míry rizika

a výnosu plynoucího z daného úvěrového obchodu, příp. dalších obchodů realizovaných s klientem.

2.6 Úvěrové (schvalovací) kompetence

Z principu oddělení funkce „prodeje“ a funkce „řízení rizik“ vyplývá, že úvěrové obchody jsou realizovány ve 2 základních krocích, tj. je aplikován princip „4 očí“.

1. na úrovni obchodní jednotky – v rámci jí delegované pravomoci navrhopvat úvěrové obchody = 1. pár očí,
2. na úrovni Credit Underwritingu v rámci jím delegované úvěrové (schvalovací) kompetence = 2. pár očí.

Platí zásada, že konečná rozhodnutí o podstoupení úvěrových rizik mohou činit pouze nositelé úvěrových schvalovacích kompetencí.

2.7 Individuální úvěrový obchod

Realizace individuálního úvěrového obchodu je podmíněna jak rozhodnutím obchodní jednotky, tak současně i rozhodnutím příslušného nositele úvěrové schvalovací kompetence útvaru Credit Underwriting, tj. je plně uplatněn tzv. princip „čtyř očí“.

Z hlediska formálního musí být rozhodnutí dané obchodní jednotky i příslušného nositele úvěrové kompetence zaznamenáno v příslušném rozhodovacím systému / aplikaci Banky, příp. v úvěrovém návrhu / úvěrovém protokolu.

2.8 Standardizovaný úvěrový obchod

Realizace standardizovaného úvěrového obchodu je založená na bázi scoringu nebo podmíněna splněním všech stanovených kritérií, parametrů a podmínek pro poskytnutí daného úvěrového produktu.

Úvěrový proces, resp. specifika úvěrového procesu platná pro standardizované úvěrové obchody jsou definována v samostatných předpisech upravující příslušné úvěrové produkty.

Nejsou-li splněna všechna stanovená kritéria, řídí se rozhodnutí o poskytnutí daného úvěrového produktu pravidly platnými pro individuální úvěrový obchod.

2.9 Rating

Jedním ze základních kritérií pro rozhodnutí o poskytnutí úvěru je úvěruschopnost (bonita) příjemce úvěru, příp. dalších subjektů – účastníků úvěrového vztahu (ručitel, spoludlužník apod.), vyjádřená hodnotou ratingu.

Účastník úvěrového vztahu je zařazen do určité bonitní třídy, která může být jedním z parametrů pro určení příslušné úrovně úvěrové (schvalovací) kompetence.

Platí zásada – čím horší hodnota ratingu, tím vyšší schvalovací úroveň je oprávněna k výkonu úvěrové kompetence. Tzn. dva úvěrové obchody se stejnou kompetenční hodnotou, avšak s rozdílnou hodnotou ratingu úvěrových dlužníků, mohou být schvalovány na různých kompetenčních úrovních.

2.10 Transakce s mimořádným rizikem

Za transakce s mimořádným rizikem je považováno zejména:

- financování nákupu cenných papírů; financování půjček v rámci ekonomiky spjaté skupiny osob; překlenovací úvěry; financování komerčních developerských projektů; exkluzivní financování klienta ze strany Banky; současné financování jak vlastního, tak cizího kapitálu klienta; financování nepřátelských převzetí; mezaninové financování, subordinace půjček; financování s úvěrovými maržemi mimo tržní podmínky; financování výplat dividend, resp. refinancování půjček společníků; financování spekulativních transakcí; tzv. bullet střednědobé a dlouhodobé financování; poskytnutí úvěrů s delší dobou splatnosti (než je stanovena platnými zásadami poskytování příslušného úvěrového produktu); financování holdingových společností; financování nově zakládaných společností; financování zvláštních jednotek; financování vládních institucí a politických organizací; financování vydavatelů tisku; financování provozovatelů her.

2.11 Rozhodovací aplikace

U některých úvěrových obchodů je úvěrové rozhodnutí realizováno prostřednictvím automatizovaných rozhodovacích aplikací. V rámci těchto rozhodovacích aplikací Banka definuje:

- kritéria zamítnutí (tzv. „no go kriteria“) – jsou-li splněna tato kritéria, musí být poskytnutí úvěru / úvěrového produktu zamítnuto, resp. proces rozhodování musí být ukončen. Ve výjimečných případech lze proces zahájit opětovně, avšak pouze za podmínky, že úvěr je nabídnutý s jinými parametry (např. nižší hodnota úvěru, dodatečné zajištění apod.).
- kritéria tzv. „grey cases“, tj. definované pásmo v příslušném rozhodovacím systému – v těchto případech je k výkonu úvěrové kompetence oprávněna pouze vyšší kompetenční úroveň, vždy však z útvaru Credit Underwriting.

2.12 Limit úvěrového obchodu

Limitem úvěrového obchodu se rozumí interně stanovená hodnota, do výše které může být úvěrový obchod uzavřen (schválení) s vymezenou dobou splatnosti, a který nesmí být bez výslovného (písemného) povolení příslušného nositele úvěrové kompetence překročen.

Rozdíl mezi limitem úvěrového obchodu a jeho využitím představuje využitelnou hodnotu limitu (kladný rozdíl), příp. překročení stanoveného limitu úvěrového obchodu (záporný rozdíl).

Limit protistrany – úvěrového dlužníka představuje celkovou hodnotu vykazované úvěrové expozice vůči dané protistraně, tj. představuje maximální úvěrové riziko, které je Banka u dané protistrany ochotna podstoupit; představuje součet:

- všech přímých / nepřímých úvěrových expozic (včetně poskytnutých úvěrových příslibů a / nebo příslibů bankovních záruk) daného úvěrového dlužníka a všech členů ekonomicky spjaté skupiny osob, jejíž je členem, a
- všech expozic protistrany, jestliže daná protistrana vystupuje jako ručitel za úvěry jiného subjektu / člena jiné ekonomicky spjaté skupiny osob. V případě, že hlavní úvěrový dlužník (společnost) je současně i ručitelem jiného subjektu / člena jiné ekonomicky spjaté skupiny, zahrnuje se jak jeho expozice jako dlužníka, tak i ručitele.

Při stanovení limit úvěrového obchodu není zohledňována hodnota případného zajištění daného úvěru (tzv. brutto princip).

Aktivem se rozumí hodnota pohledávek Banky protistranou, tj. jak pohledávky plynoucí z úvěrového obchodu, tak i pohledávky vzniklé z důvodu nesplacených splátek či z přečerpání na běžných účtech.

Podrozvahovou položkou se rozumí všechny podrozvahové obchody realizované s klientem, např. otevření akreditivu, poskytnutí bankovních záruk apod., včetně poskytnutých a nečerpaných úvěrových linek, interních linek apod.

Nepřímou úvěrovou expozicí se rozumí hodnota přijatých záruk od klientů k zajištění úvěru pro jiného dlužníka banky, příp. hodnota sekundárních rizik, servicer rizik apod.

2.13 Principy poskytování úvěrů

2.13.1 Externí principy

Základním předpokladem pro poskytování úvěrů je respektování všech relevantních zákonných norem platných jak na území České republiky, tak i v zemích, ve kterých má být úvěrový obchod s úvěrovým rizikem realizována.

2.13.2 Etické principy

Banka zásadně nerealizuje úvěrové obchody se smluvními stranami, které nesplňují základní etické principy a které jsou v souladu s politikou přijatelnosti klienta Banky.

Zásadně nejsou financovány:

- obchody firem, jež jsou zřízeny osobami, které se dopustily majetkového trestného činu, anebo byly odsouzeny pro jiný závažný trestný čin, anebo je proti nim pro takový trestný čin trestní řízení vedeno;
- obchody, jejichž realizace by byla založena na úplatku;
- obchody v oblasti vojenské výroby se zeměmi, se kterými je obchodování v oblasti vojenské výroby omezeno nebo přímo zakázáno (včetně nástrojů, jež jsou součástí komplexních vojenských systémů);
- obchody podniků, které sledují radikální politické cíle, nebo jejichž činnost je v rozporu s platnou legislativou;
- podniky a projekty, které nerespektují sociální standardy a standardy životního prostředí definované světovou bankou nebo podniky a projekty, které nejsou v souladu s národními či mezinárodními zákony na ochranu životního prostředí;
- obchody, jež nejsou v souladu s Programem OSN pro životní prostředí;

- produkty nabízené za lichvářských podmínek a zneužívající znalost, chudobu anebo sociální podmínky klientů.

2.13.3 Interní principy

Úvěrový obchod je realizován pouze za předpokladu, že celkový výnos z daného úvěrového obchodu s klientem je v přiměřeném vztahu k riziku (zásada pokrytí standardních rizikových nákladů banky).

Pro měření výnosovosti úvěrového obchodu se využívá kontribuční schéma.

Úvěruschopnost dlužníka musí být prověřena ještě před samotným schválením, příp. poskytnutím (vyplacením) úvěru. Je-li klient členem ekonomicky spjaté skupiny osob, je hodnocena současně i úvěruschopnost této skupiny.

Předpokladem pro realizaci úvěrového obchodu je detailní pochopení ekonomického účelu úvěrového obchodu.

Úvěrová angažovanost musí být v přiměřeném vztahu k dosahovanému obratu (příjmu) úvěrového klienta.

Hodnota provozního úvěru (ve formě kontokorentního úvěru nebo tranší) musí být v přiměřeném vztahu k dosahovanému obratu (kreditní transakce) na příslušném běžném účtu úvěrového klienta.

Podíl banky na financování cizích zdrojů klienta musí být přiměřený k objemu bankovních obchodů realizovaných klientem prostřednictvím Banky.

Úvěrový obchod je realizován pouze tehdy, jestliže jsou dostatečné informace o úvěruschopnosti daného klienta.

Odmítne-li klient poskytnout dostatečné informace, Banka úvěrový obchod nerealizuje.

Tato podmínka nemusí být naplněna, jedná-li se o riziko emitenta a je-li zjistitelný externí rating tohoto emitenta.

V případě realizace úvěrových obchodů s klienty se sídlem mimo území České republiky nebo Slovenské republiky, příp. financování transakcí mimo území České republiky nebo Slovenské republiky, musí být vždy vyžádáno písemné stanovisko lokální jednotky působící v příslušné zemi.

Stanovisko poskytuje obvykle obchodní útvar dané lokální jednotky. Není-li možné obchodním útvarem toto stanovisko poskytnout z důvodů právních omezení, je nutné

v součinnosti s příslušným nositelem úvěrové schvalovací kompetence vyžádat písemné stanovisko lokálního Credit Risk Managementu, jež odpovídá za příslušný region.

V případě komplexních transakcí musí být stanovisko poskytnuto vždy lokálním Credit Risk Managementem odpovídajícím za příslušný region.

Každý úvěrový klient musí mít stanovený rating, příp. je hodnocen příslušným scoringovým systémem; rating vyjadřující pravděpodobnost selhání (PD v %) představuje jedno ze základních kritérií hodnocení úvěruschopnosti klienta. Rating společně s kalkulací očekávané ztráty, hodnotu ztrátovosti ze selhání a očekávané hodnoty expozice v okamžiku selhání úvěrového klienta mají přímý dopad na tvorbu cen (riziková marže), způsob průběžného monitoringu, interní alokaci kapitálu, tvorbu opravných položek apod.

Je-li úvěrový obchod v rámci banky zamítnutý z důvodu nedostatečné bonity úvěrového klienta, nemůže být navržena jeho realizace jinou obchodní jednotkou, ledaže budou existovat nové informace s důsledkem pro hodnocení úvěruschopnosti klienta nebo transakce bude realizována s odlišnou strukturou, v jejímž důsledku je dosažena akceptovatelná (nižší) míra rizika Banky.

Banka nesmí vystupovat u jednoho klienta současně jako poskytovatel cizího, tak i vlastního kapitálu. Rovněž není možné poskytnout cizí kapitál (úvěr) a financování vlastního kapitálu.

Výjimkou z tohoto pravidla jsou účasti vzniklé restrukturalizací úvěru v průběhu sanace.

Toto pravidlo se nevztahuje také pro strukturované financování. Tyto úvěrové obchody však mohou být realizovány pouze produktově specializovaným útvarem.

S ohledem na koncentrační rizika, poskytnutím (nového) úvěrového obchodu nesmí být překročeny stanovené limity koncentrace pro příslušný segment klientů.

V oblasti financování veřejné správy jsou rozlišovány dva stupně rizika:

- nižší riziko – financování institucí veřejné správy na úrovni státu
- vyšší riziko – lokální veřejná správa a podniky veřejné správy.

Obchody s podniky z tzv. off-shore teritorií jsou posuzovány zásadně jako rizikové a je uplatňován princip opatrnosti.

Je-li takový podnik členem ekonomicky spjaté skupiny osob, nezbytným předpokladem pro rozhodnutí o realizaci obchodu je zjištění struktury a vztahů v dané skupině

(skutečný vlastník, kontrola, reportování, přidruženost), analýza toku informací a zdrojů financování obchodních aktivit skupiny a jejich členů.

V případě kapacitních konfliktů Banka nerealizuje nové úvěrové obchody, jestliže nejsou v dostatečné míře ošetřena a řízena úvěrová rizika ze stávajících úvěrových obchodů (průběžný monitoring a realizace prověrek úvěrových obchodů).

Prověrka úvěrového obchodu musí být provedena v zásadě minimálně jednou ročně, není-li předpisy upravující proces prověrek úvěrových obchodů stanoveno jinak nebo nedojde-li v průběhu tohoto období k významným změnám úvěrové angažovanosti nebo úvěruschopnosti klienta, příp. ke vzniku dalších okolností vyžadujících provedení mimořádné prověrky úvěru.

2.14 Základní etapy úvěrového procesu

Realizace bankovního obchodu s úvěrovým rizikem vyžaduje strukturovanou analýzu rizik jak příslušné protistrany (klienta), daného obchodu, tak i poskytovatele zajištění (ručitele) či jiného relevantního účastníka úvěrového obchodu a dále návrh opatření za účelem ošetření rizika. Při rozhodnutí o podstoupení úvěrového rizika, jeho ošetření a ocenění se přihlíží k očekávané ztrátě, ztrátovosti ze selhání, očekávané hodnoty expozice v okamžiku selhání a přidané hodnotě vyplývající z daného úvěrového obchodu.

Základní etapy úvěrového procesu jsou:

- obstarání informací
- analýza úvěrového dlužníka (klienta), vč. stanovení ratingu
- analýza transakce (úvěrového obchodu)
- posouzení zajištění včetně jeho ocenění
- vyhotovení úvěrového návrhu
- úvěrové rozhodnutí, vč. definování strategie úvěrových angažmá
- vyhotovení smluvní dokumentace
- vyznačení rozhodnutí (schválení / zamítnutí) v IT systémech / evidence úvěrového obchodu v IT systémech
- realizace úvěrového rozhodnutí (vyplacení úvěrových prostředků)
- průběžný monitoring úvěrového angažmá a prověrka úvěrového angažmá.

Případný zjednodušený úvěrový proces lze aplikovat pouze:

- v konkrétním případě se souhlasem příslušného nositele úvěrové kompetence; odchylky musí být řádně zdůvodněny a zdokumentovány úvěrovém protokolu.
- pro jednotlivé úvěrové produkty, příp. vybrané segmenty klientů po předchozím odsouhlasení, jsou-li splněny stanovené podmínky pro aplikaci zjednodušeného procesu poskytování úvěrů.

2.14.1 Obstarání informací

Předpokladem pro správné vyhodnocení rizik a jejich ošetření je obstarání dostatečných informací jak o klientovi Banky, tak i o příslušné transakci, jenž bude prostřednictvím úvěru financován.

Zásadně se obstarávají informace o všech osobách, vůči kterým Banka přebírá úvěrové riziko.

Rozsah a četnost obstarávání informací závisí na typu úvěrové transakce i segmentu a bonitě klienta, a proto typy i rozsah požadovaných dokladů mohou být rozdílné:

1. právnické osoby
 - požaduje se předložení roční účetní závěrky včetně přílohy a jde-li o osobu s povinným auditem, i výrok auditora za předchozí 3 účetní období (aktuální závěrka ne starší než 6 měsíců od ukončení příslušného účetního roku), není-li předpisy upravujícími poskytování příslušného úvěrového produktu stanoveno jinak.
 - je-li společnost členem ekonomicky spjaté skupiny osob, je vyžadováno i předložení (konsolidovaných) ročních závěrek za celou skupinu, jestliže pro tuto skupinu vzniká povinnost sestavení konsolidované účetní závěrky.
 - jedná-li se o právnické osoby s malým obratem, s ohledem na právní formu, může být požadováno obstarání dalších doplňujících informací (např. informace o jednatelích společnosti vč. jejich manželů / manželek apod.).
2. Fyzické osoby – podnikatelé, svobodná povolání a právnické osoby – podniky ve výhradním vlastnictví jediné (fyzické) osoby:
 - požaduje se předložení výkazu o příjmech a výdajích (výsledovka), výkazu o aktivech / závazcích (rozvaha), včetně daňového přiznání obvykle za předchozí

2 účetní / daňová období (aktuální výkazy nejpozději 6 měsíců po ukončení příslušného účetního období).

3. Fyzické osoby – privátní osoby:

- předložení daňového přiznání za předchozí rok včetně příloh a aktuálního přehledu majetku a závazků této osoby
- vyúčtování mzdy za minimálně poslední 2 – 3 předchozí měsíce, popř. potvrzení příjmů od zaměstnavatele žadatele apod.

Informace o 3. osobách přebírajících úvěrové riziko klienta jsou zjišťovány ve stejném rozsahu jako u úvěrového dlužníka.

Za účelem podrobnějších analýz jsou obvykle dodatečné zdroje informací, mezi které patří zejména:

- aktuální meziroční výkazy a plánované výkazy u právnických osob
- prohlídka podniku / provozních prostor
- prohlídka nemovitosti
- aktuální přehled financujících institucí
- další externí zdroje
- interní zdroje

2.15 Analýza dlužníka

Hlavním smyslem analýzy je posouzení schopnosti dlužníka splatit úvěr řádně a včas.

Základní zásadou je, že úvěr je splácen z běžných příjmů klienta. Čím je bonita klienta horší, čím komplexnější a vyšší je celkové úvěrové angažmá a čím složitější je charakter úvěrové transakce, tím komplexnější analýza je vyžadována.

Úvěrová rozhodnutí o úvěrovém obchodu nemohou být učiněna před provedením či ukončením analýzy.

Jedná-li se o člena ekonomicky spjaté skupiny osob, je rovněž velmi důležité pochopení a analýza vztahů mezi úvěrovým dlužníkem a touto skupinou osob, včetně analýzy bonity celé skupiny.

Analýza, resp. její rozsah je závislá také na segmentu klienta.

2.15.1 Firemní klientela

I. kvalitativní analýza:

Cílem je zejména:

- poznat nejdůležitější činnosti a produkty klienta, stejně jako substituční a konkurenční produkty, včetně posouzení hrozby nahrazení jinými produkty apod.,
- získat informace o nejdůležitějších konkurentech, dodavatelích a odběratelích, včetně informací o pozici klienta na trhu a posouzení možnosti vstupu nových konkurentů,
- poznat vývoj odvětví, faktory úspěšnosti a speciální rizika odvětví, posouzení atraktivity daného odvětví,
- odhadnout kvalitu, profesionální a technické dovednosti managementu, poznat příčiny případných změn vedení a osobní integritu rozhodovacích orgánů klienta,
- poznat strukturu akcionářů, vlastníků klienta, resp. faktického vlastníka klienta,
- poznat organizační strukturu klienta, transparentnost a charakter vztahů ve skupině, a to zejména znalost struktury celé této skupiny, finančního propojení mezi společnostmi a rozdělení úkolů mezi jednotlivými podniky skupiny.

II. kvantitativní analýza:

- cílem je analýza schopnosti splácet úvěr na základě předložených finančních výkazů. Zejména jsou sledovány vybrané poměrové ukazatele, jejich vývoj v čase a porovnání se standardy na relevantním trhu. Přitom je nutné: zaměření na budoucnost; prověření věrohodnosti a správnosti získaných informací od klienta.

III. Další analýzy:

- nezbytné je analyzovat též jakékoli zjistitelné relevantní informace z externích zdrojů nebo interních zdrojů.

IV. Rating:

- bonita příjemce úvěru, příp. dalších účastníků úvěrového vztahu se analyzuje pomocí strukturovaných a systematizovaných ratingových nástrojů, pomocí kterých je příjemce úvěru úvěrového vztahu zařazen do určité ratingové třídy. Každé ratingové třídě přísluší jednak definovaná roční pravděpodobnost selhání vycházející z očekávané schopnosti klienta dostát svým závazkům, a to i za nepříznivých vnějších ekonomických podmínek a jednak definovaná hodnota ztrátovosti ze selhání.
- pravděpodobnost selhání a hodnota ztrátovosti ze selhání tvoří základní parametr pro výpočet rizikových nákladů a řízení úvěrového portfolia. Ratingová třída současně vystupuje jako jedno z kritérií pro určení příslušné úrovně úvěrové kompetence.
- konečné rozhodnutí týkající se zařazení úvěrového dlužníka do určité ratingové třídy přijímá příslušný nositel úvěrové schvalovací kompetence v souladu s platnými ratingovými pravidly.
- rating úvěrového dlužníka musí být vždy stanoven před konečným úvěrovým rozhodnutím, tzn. je součástí úvěrového návrhu v rámci příslušné rozhodovací aplikace.
- rating úvěrového dlužníka musí být stanovený vždy alespoň jednou ročně; rating klienta je průběžně vyhodnocován na základě aktuálních finančních výkazů nebo informací o úvěrovém dlužníku.

2.16 Analýza úvěrové transakce

2.16.1 Celková úvěrová angažovanost

Základním předpokladem je analýza celkové úvěrové angažovanosti úvěrového dlužníka, tj. veškerých transakcí s klientem obsahujících úvěrové riziko. Analýza musí zahrnovat veškeré charakteristiky transakcí, zejména typy úvěrových linek, lhůty splatnosti, typ zajištění, další stanovené podmínky apod.

Součástí analýzy je rovněž zhodnocení očekávané ztráty transakce i celkové úvěrové angažovanosti klienta, jakož i celkové výnosovosti obchodního vztahu s klientem ve vztahu k riziku při aplikaci kontribučního schématu vycházejícího z principu dosahování výnosovosti kapitálu nad kapitálovými náklady.

2.16.2 Úvěrová transakce

Analýza se zaměřuje na konkrétní úvěrový obchod, zejména s ohledem na účel úvěru a zdroje splácení úvěru. Cílem analýzy je stanovení základních charakteristik transakce, zejména stanovení výše úvěru, měny, doby splatnosti, zajištění, způsobu čerpání a tenoru (splatnosti jednotlivých tranší).

Některé úvěrové transakce vyžadují hlubší analýzy, resp. konzervativnější přístup, zejména platí:

- investiční úvěry by měly být vždy zajištěny financovanými aktivy; před poskytnutím úvěru musí být provedena analýza návratnosti investice. Splatnost investičních úvěrů nesmí přesahovat dobu životnosti ani dobu odepisování financovaného aktiva.
- závazné úvěrové linky a přísliby jsou poskytovány jen tehdy, odpovídá-li jejich ocenění riziku a splatnosti linky.
- financování obchodních transakcí v cizích měnách se provádí jen za předpokladu dostatečného cash-flow dlužníka v příslušné měně, resp. je-li měnové riziko na straně klienta zajištěno. V ostatních případech je financování v cizích měnách přípustné jen za předpokladu, že si je klient plně vědom možných měnových rizik, rozumí jim, je ochoten tato rizika podstoupit a je schopen dostát svým závazkům i v případě výrazně negativního vývoje kurzu příslušné měny.
- derivátové transakce s klienty jsou v zásadě uzavírány jen za účelem zajištění, výjimkou jsou obchody uzavírané s profesionálními investory.
- jedná-li se o úvěrového dlužníka, jehož sídlo je mimo území České republiky nebo Slovenské republiky nebo jehož rozhodující činností je vývoz, je nezbytné posouzení případných rizik zemí, např. riziko ohrožení cash-flow z důvodů státních zásahů, politický vývoj v příslušném teritoriu apod.

2.16.3 Zajištění

Poskytnutí úvěru vychází z předpokladu, že úvěr bude včas a úplně splacen z běžných příjmů klienta, nikoliv zhodnocení zajištění. Zajištění úvěru tudíž v žádném případě nenahrazuje nezbytnou analýzu schopnosti klienta splatit úvěr ze svého cash flow.

Cílem sjednání zajištění úvěru je:

- snížení možné ztráty z úvěru v případě vypořádání úvěrového angažmá, jestliže není úvěr řádně splácen
- přimět klienta k řádnému splácení úvěru, zlepšit vyjednávací postavení Banky ve vztahu k jiným věřitelům nebo konkurznímu správci nebo vyloučit použití zajištění pro jiné věřitele.

Poskytnutí zajištění, zejména u úvěru s delší dobou splatnosti nebo klientů s horší bonitou, představuje podstatnou podmínku úvěrového rozhodnutí a současně jeho efektivní zřízení je podmínkou pro vyplacení úvěrových prostředků:

- sjednává se zejména takové zajištění, u něhož jsou náklady na jeho převzetí a běžnou kontrolu v přiměřeném poměru k hodnotě zajištění a k výnosu daného úvěrového angažmá.
- v případě osobního ručení se posuzuje platební schopnost a rizikový profil poskytovatele ručitele obdobně jako u úvěrového dlužníka.
- u hypotečních úvěrů je definována maximálně možná hodnota úvěru – LTV – jako procentní vyjádření tržní hodnoty financované nemovitosti.

2.16.4 Oceňování zajištění

- zajištění se interně oceňuje hodnotou, kterou bude možno v budoucnu pravděpodobně dosáhnout při jeho nucené realizaci – tzv. materiální hodnota. Příslušné oddělení definuje jednotné zásady oceňování zajištění a minimální diskontní koeficienty pro jednotlivé typy zajištění v souladu se skupinovými standardy. Diskontní koeficient představuje srážku, která musí být při výpočtu materiální hodnoty provedena z hodnoty tržní, resp. nominální. Ve výši diskontního koeficientu musí být vždy zohledněna veškerá rizika spojená s daným typem zajištění.

2.16.5 Průběžné sledování zajištění

Zřízení, správa a realizace zajištění je spojena s oceňovacími a právními riziky. Zajištění by mohlo v důsledku nedodržení podmínek stanovených právními předpisy ztratit svou účinnost a omezit možnost Banky limitovat úvěrovou ztrátu, a proto se provádí průběžně prověrka zajištění.

Obchodní jednotka prověřuje zajištění alespoň jednou ročně, zejména s ohledem na dodržení zákonných požadavků na právní účinnost a aktualizaci ocenění zajištění, není-li u jednotlivých zajištění stanoveno jinak. Používá k tomu vhodné aktuální podklady; zajištění ve formě movité věci prověřuje prodejní jednotka minimálně jednou ročně na místě. Došlo-li k trvalému znehodnocení zajištění, je nezbytné předložení úvěrového návrhu zohledňujícího novou hodnotu zajištění.

Současně jsou průběžně monitorovány případné výkyvy stanovených hodnot zajištění. Je-li na základě tohoto monitoringu zjištěna negativní odchylka od schválené minimální hodnoty zajištění nebo jedná-li se o odchylku dlouhodobou a má-li tento pokles rovněž za následek pokles procenta pokrytí úvěrového angažmá materiální hodnotou zajištění schváleného nositelem úvěrové kompetence, musí být provedena mimořádná prověrka úvěrového případu.

2.16.6 Uvolnění zajištění a jeho realizace

Poskytnutá zajištění Banka uvolňuje po splacení úvěru, ke kterému se zajištění vztahuje.

2.17 Úvěrový návrh

Úvěrový návrh obsahuje všechny podstatné skutečnosti nutné pro úvěrové rozhodnutí, zejména:

- informace o dlužníkovi
- parametry navrhované transakce a účel úvěru, měna
- zajištění a jeho ocenění
- rating klienta
- analýzu a zhodnocení úvěruschopnosti klienta
- stanovení podmínek realizace úvěrového obchodu, případně definování základních finančních ukazatelů a dalších dodatečných podmínek (např. platební styk)
- definování silných a slabých stránek klienta
- strategii úvěrového angažmá
- stanovisko příslušného zpracovatele úvěru

Jedná-li se o klienta, který je členem ekonomicky spjaté skupiny osob, součástí úvěrového návrhu jsou informace o této skupině, zejména údaje o struktuře a

vzájemných vztazích v rámci skupiny, rating skupiny, údaje o finančních tocích v rámci skupiny.

Povinnost vyhotovit úvěrový návrh vzniká vždy, jedná-li se o:

- přijetí nového úvěrového rizika
- změnu stávajícího úvěrového angažmá, zejména
 - o změnu výše či typu úvěru,
 - o změnu ratingu dlužníka příp. dalších osob – účastníků úvěrového vztahu,
 - o prodloužení splatnosti úvěru
 - o změnu zajištění stávajícího úvěru nebo uvolnění zajištění před splacením úvěru,
 - o změnu ocenění zajištění,
 - o selhání klienta
- prolongaci úvěrového obchodu
- změnu struktury dlužníka
 - o změnu v osobě dlužníka
 - o změnu ve struktuře dlužníka

2.18 Úvěrové rozhodnutí

Rozhodnutí o poskytnutí úvěru přijímá nositel úvěrové kompetence na základě prověření úvěrového návrhu po věcné a obsahové stránce, prověření správnosti stanovení ratingu, správnosti ocenění zajištění a posouzení navrhovaných podmínek pro realizaci úvěrového obchodu.

Rozhodnutí o schválení, vč. uvedení případného stanoviska / dodatečných podmínek nositelem úvěrové schvalovací kompetence je uvedeno v úvěrovém návrhu a musí být zaevidováno v příslušné aplikaci Banky. Převyšuje-li hodnota úvěrového angažmá schvalovací kompetenci daného nositele úvěrové kompetence, je úvěrový návrh se stanoviskem tohoto nositele úvěrové kompetence v souladu se schvalovacími kompetencemi pro úvěrové obchody předložen vyššímu nositeli úvěrové kompetence, do jehož schvalovací kompetence spadá úvěrové rozhodnutí.

2.18.1 Platnost úvěrového rozhodnutí

Úvěrové rozhodnutí zůstává v platnosti maximálně po dobu 3 měsíců od data schválení příslušným nositelem úvěrové kompetence.

Jestliže schválený úvěrový obchod nebude v průběhu této doby realizován, musí být vyhotoven nový úvěrový návrh a předložen opětovně ke schválení.

2.18.2 Smlouva o úvěru a úvěrová smluvní dokumentace

Smyslem uzavření smlouvy o úvěru a jiné úvěrové smluvní dokumentace je zejména zajistit vymahatelnost právních nároků banky vyplývajících z úvěrového vztahu. Podkladem pro vyhotovení smlouvy o úvěru a jiné úvěrové smluvní dokumentace je schválený úvěrový návrh.

2.18.3 Minimální standardy pro smlouvy o úvěru

Při uzavírání smluv o úvěru je třeba věnovat zvýšenou pozornost zejména:

- definování podmínek pro čerpání úvěrových prostředků; předpoklady výplaty jsou ve smlouvě o úvěru definovány v souladu s rozhodnutím nositele úvěrové kompetence dle úvěrového návrhu,
- stanovení zajištění
- určení informační povinnosti úvěrového klienta v souladu se zákonnými normami, pravidly ČNB a zásadami pro poskytování úvěrů,
- stanovení povinnosti dlužníka.

2.18.4 Realizace úvěrového rozhodnutí

Čerpání úvěru je možné až v okamžiku, kdy jsou splněny podmínky pro čerpání úvěru stanovené ve smlouvě o úvěru.

2.19 Průběžný monitoring a review

Cílem průběžného monitoringu úvěrových obchodů je včasné rozpoznání změn bonity úvěrového klienta, identifikace zvýšeného rizika či zhoršení rizikové pozice Banky, a to nezávisle na stanoveném termínu prověrky úvěrového obchodu. Včasná identifikace zhoršující se bonity klienta je důležitá pro případné odvrácení hrozícího selhání klienta,

minimalizace výše expozice v případě selhání klienta, resp. minimalizaci ztrátovosti ze selhání klienta, např. včasným sjednáním dodatečného zajištění.

Průběžný monitoring úvěrového angažmá je založený zejména na sledování ratingu, analýz pohybů na klientských účtech, analýz změn ve finančních výkazech, sledování dodržování smluvních povinností. Při podstatném zhoršení rizika nebo zjištění jiných negativních příznaků musí být neprodleně informován příslušný nositel úvěrové kompetence.

Prověrkou úvěrového obchodu se rozumí rozhodování o prolongaci nebo hodnocení ochoty Banky pokračovat v úvěrovém vztahu s daným úvěrovým klientem. Z hlediska periodicity se může jednat o:

- prověrku řádnou
 - o provádí se minimálně jednou ročně není-li stanovena častější periodicita prověrek
- prověrku mimořádnou
 - o provádí se mimo termíny řádných prověrek zejména v případech:
 - významných dodatečných změn podmínek oproti původním parametrům dle schváleného úvěrového návrhu,
 - podstatné změny bonity klienta, změny kvality zajištění,
 - na vyžádání obchodního útvaru spravujícího úvěrovou angažovanost skupiny ekonomicky spjatých osob,
 - z podnětu nositele úvěrové kompetence

V zásadě platí, že čím rizikovější klient, tím striktnější požadavky na prověrku úvěrového obchodu. Naopak pro klienty s nejlepší bonitou může být aplikován zjednodušený přístup při review.

2.19.1 Management problémových úvěrů

Problémovými úvěry se rozumí úvěry se zvýšeným rizikem nesplacení, které vyžadují restrukturalizaci, vymáhací aktivity nebo podobné druhy specializovaného managementu.

Úvěrovým dlužníkům zařazeným mezi problémové úvěry je přiřazen rating 8+ a horší.

2.19.2 Úvěrový reporting

Cílem úvěrového reportingu je analýza vývoje úvěrového portfolia, zejména struktury úvěrových expozic podle segmentů, ratingové struktury portfolia a očekávané ztráty (včetně porovnání skutečně dosahovaných hodnot nákladů rizika oproti hodnotám odhadovaným).(interní předpis;obecné zásady poskytování úvěrových obchodů)

2.20 Definice klienta segmentu SB

- žadatel
- spolužadatel
- vlastník
 - o hlavní vlastník
 - o další vlastníci
 - o členové statutárního orgánu
- poskytovatel zajištění
 - o manžel/ka vlastníka FOP/FON
 - o ostatní poskytovatelé zajištění
- ostatní členové ESS

2.20.1 Dle právní formy

- fyzická osoba podnikající (FOP)
- právnická osoba (PO)
- fyzická osoba nepodnikající (FON)

2.21 Typy úvěrů

Časové hledisko

- krátkodobé úvěry: s délkou splatnosti do 12M včetně
- střednědobé úvěry: s délkou splatnosti nad 12M do 60 M včetně
- dlouhodobé úvěry: s délkou splatnosti nad 60M

2.21.1 Provozní úvěr = kontokorent

- financování krátkodobých provozních potřeb klienta souvisejících s jeho hlavními podnikatelskými aktivitami

- refinancování již existujících krátkodobých úvěrů jiných bank poskytnutých v souvislosti s jeho hlavními podnikatelskými aktivitami
- účel úvěru nemusí být prokazován

2.21.2 Kreditní karta = kontokorent

- jiná alternativa financování krátkodobých provozních potřeb klienta souvisejících s jeho hlavními podnikatelskými aktivitami, která je v současné chvíli ve fázi přípravy

2.21.3 Hypoteční úvěr

- financování dlouhodobých investičních potřeb klienta souvisejících s jeho hlavními podnikatelskými aktivitami zajištěný nemovitostí:
 - o koupě / rekonstrukce / modernizace / oprava / výstavba komerčních nemovitostí, administrativních nemovitostí nebo kombinovaných nemovitostí včetně bytových pro vlastní podnikatelskou činnost, k pronájmu v rámci ESS (ekonomicky spjatá skupina) nebo k pronájmu mimo vlastní ESS
 - o refinancování již existujících dlouhodobých úvěrů jiných bank
 - o refinancování vlastních zdrojů žadatele proinvestovaných na obdobný charakter před max 2 lety od data podání žádosti o úvěr
- účel úvěru musí být dokladován

2.21.4 Investiční úvěr

- financování střednědobých investičních potřeb klienta souvisejících s jeho hlavními podnikatelskými aktivitami:
 - o pořízení/opravy strojního zařízení, technologií, systémů, zařízení podnikatelských (výrobních, obchodních, administrativních) prostor apod.
 - o oprava/rekonstrukce komerčních nemovitostí, administrativních nemovitostí nebo kombinovaných nemovitostí vč. bytových pro vlastní podnikatelskou činnost
 - o refinancování střednědobých úvěrů jiných bank

- o refinancování vlastních zdrojů žadatele proinvestovaných na obdobný charakter před max 2 lety od data podání žádosti o úvěr
- účel úvěru musí být dokladován.

2.22 Bankovní záruky

- bankovní záruka je zajišťovací instrument, je právní formou zajištění platebních i neplatebních závazků dlužníka, které má vůči 3. osobě
- vzniká písemným prohlášením banky v záruční listině. Jedná se o uspokojení beneficenta (příjemce záruky) do výše určité peněžní částky podle obsahu záruční listiny, jestliže příkazce záruky (dlužník) nesplní určitý závazek nebo budou splněny jiné podmínky stanovené v záruční listině,
- účel záruky musí být dokladován

2.22.1 Druhy bankovních záruk

- platební záruky: platební záruka, záruka za úvěr a záruka za nájem,
- neplatební záruky: záruka za nabídku, záruka za vadium, akontační záruka, záruka za dobré provedení díla, záruka za zádržné a záruka za záruční lhůtu.
- ostatní formy záruk – dokumentární akreditiv – neodvolatelný

2.23 Zajištění

Poskytnutí úvěru vychází z předpokladu, že úvěr bude včas a úplně splacen z běžných příjmů klienta, nikoliv z realizace zajištění.

Zásada: zajištění úvěru nenahrazuje nezbytnou analýzu schopnosti klienta splatit úvěr ze svého cash flow.

Cílem sjednání zajištění úvěru je:

- snížení možné ztráty z úvěru v případě vypořádání úvěrového angažmá, jestliže není úvěr řádně splacen (primární účel) nebo
- přimět klienta k řádnému splacení úvěru, zlepšit vyjednávací postavení Banky ve vztahu k jiným věřitelům nebo insolvenčnímu správci nebo vyloučit použití zajištění pro jiné věřitele.

Poskytnutí zajištění, zejména u úvěru s delší dobou splatnosti nebo klientů s horší bonitou, představuje podstatnou podmínku úvěrového rozhodnutí a současně jeho efektivní zřízení je podmínkou pro vyplacení úvěrových prostředků.

- sjednává se zejména takové zajištění, u něhož jsou náklady na jeho převzetí a běžnou kontrolu v přiměřeném poměru k hodnotě zajištění a k výnosu daného úvěrového angažmá
- u některých typů úvěrů je definována maximálně možná hodnota úvěru – LTV – jako procentní vyjádření tržní hodnoty financované nemovitosti/zajištění.

2.23.1 Typy zajištění

- blankosměnka bez avalu
- blankosměnka s avalem
- zástava TV
- zástava pohledávek
- zástavní právo k nemovitosti v prvním pořadí

Zastavená nemovitost se musí nacházet na území ČR, k datu zahájení čerpání úvěru nesmí být zatížena zástavním právem 3. osoby. Výjimkou je refinancování, existuje-li příslib výmazu tohoto omezení.

Zastavená nemovitost nesmí být zatížena omezením převodu nemovitosti a musí být pojištěna proti živelným a jiným rizikům (sdružený živel). K zastavované nemovitosti musí být vždy právně zajištěný přístup z veřejné komunikace.

2.24 Úrokové sazby

- variabilní nebo na roll-over bázi – platnost na období do 12M
- pevná (fixní) – platnost na období 12M včetně a déle.

Zásada: úroková sazba je pro klienta garantována 30 dnů od podání kompletní žádosti o úvěr, tj. včetně všech požadovaných dokumentů. Do této lhůty musí být podepsána úvěrová smlouva ze strany banky a ze strany klienta. V případě překročení dané lhůty je klientovi přidělena aktuální úroková sazba.

2.24.1 Cenová výjimka

U vyhlášené obchodní marže je možnost cenové výjimky.

2.25 Typy splácení

- anuitní – v každé periodě stejná výše splátky (součet jistiny a úroků),
- lineární – v každé periodě stejná výše jistiny a k tomu dopočtená příslušná výše úroků,
- průběžné – u provozního financování

2.26 Nástroje použité v úvěrovém procesu

2.26.1 SB poradenský nástroj

Slouží k těmto účelům:

- k indikaci předběžného rozhodnutí o pokračování ve zpracování úvěrové žádosti,
- k určení pre-scoringu, který je reprezentován hodnotou ratingu a maximální výší jednotlivých typů úvěrů,
- k výběru vhodného konta pro klienta a vygenerování standardizované písemné nabídky klientovi,
- k výpočtu klientské marže,
- k procesování všech žádostí o cenové výjimky v oblasti úvěrů, tj. běžících a nových,
- až do odvolání pro potřeby review úvěrových obchodů včetně prolongací provozních úvěrů a změnové požadavky běžících SB úvěrů.

V SB poradenském nástroji se procesují klienti s „podvojným“ účetnictvím i daňovou evidencí.

Zásada: standardně se do SB PN zadávají pouze finální finanční výkazy podané na FÚ.

2.26.2 Aplikace SSV (systém sledování vazeb)

Aplikace slouží pro zobrazení vztahů a vazeb mezi:

- společnostmi
- jejich statutárními zástupci
- vlastníky

- dalšími ekonomicky aktivními subjekty (živnostníci, insolvenční správci apod.)
- obsahuje data o FO, PO, FOP včetně historického vývoje

2.26.3 Transact Small Business (TRS SB)

- je určena pro zpracování a rozhodování úvěrových případů a stanovení ratingu klienta,
- zahrnuje úvěrový proces v celé jeho šíři – tj. od podání žádosti až po čerpání úvěru,
- automaticky získává data z interních systémů

V aplikaci TRS SB jsou zpracovávány všechny nové žádosti o SB úvěry.

2.26.4 Monitoring

Je určena na:

- monitoring blížícího se review
- monitoring platebního styku úvěrovaného klienta,
- kontrolu uzavření refinancované úvěrové linky u konkurenční banky,
- kontrolu negativních informací

2.27 Požadované doklady

- žádost o úvěr včetně příloh,
- průkaz totožnosti, obvykle občanský průkaz k identifikaci FOP/FON,
- výpis z příslušného rejstříku k identifikaci PO,
- příslušné oprávnění k podnikání,
- daňové přiznání.

2.28 Úvěrový proces

Úvěrový proces představuje komplex všech postupů a činností Banky souvisejících s poskytováním úvěrů, a to počínaje od prvotního kontaktu klienta až do okamžiku řádného vypořádání všech závazků klienta plynoucích z příslušného úvěrového obchodu, včetně průběžného monitorování rizik úvěrového obchodu a evidování úvěrového obchodu v příslušných informačních systémech Banky.

Pro zachování principu oddělení funkce „prodeje“ a funkce „řízení rizik“ je nutné realizovat úvěrové obchody ve 2 základních krocích, tj. aplikovat princip „4 očí“.

- 1. pár očí = na úrovni pobočky,
- 2. pár očí = na úrovni úvěrového centra / schvalovací autority.

Jedním ze základních kritérií pro rozhodnutí o poskytnutí úvěru je úvěruschopnost (bonita) příjemce úvěru, příp. dalších účastníků úvěrového vztahu (ručitel, spoludlužník), vyjádřená hodnotou ratingu.

Účastník úvěrového vztahu je zařazen do určité bonitní třídy, která může být jedním z parametrů pro určení příslušné úrovně úvěrové (schvalovací) autority.

Obvykle platí zásada – čím horší hodnota ratingu, tím vyšší schvalovací úroveň je oprávněna k výkonu úvěrové kompetence. Tzn. dva úvěrové obchody se stejnou kompetenční hodnotou, avšak s rozdílnou hodnotou ratingu úvěrových dlužníků, mohou být schvalovány na různých kompetenčních úrovních.

2.29 Kontakt s klientem

Každému úvěrovému klientovi je jednoznačně přidělen bankéř, který společně se svým manažerem zodpovídají za prvotní posouzení rizik úvěrového obchodu.

Zásada: obstarávají se informace o všech osobách, vůči kterým Banka přebírá úvěrové riziko ve stejném rozsahu.

- sběr informací o klientovi z interních a externích zdrojů,
- provedení identifikace klienta ve smyslu prevence úvěrových podvodů
- prezentace nabídky úvěru a obeznámení klienta se všemi parametry úvěru a souvisejících poplatků
- souhlas klienta s nabídkou úvěru.

2.30 Žádost o úvěr včetně souvisejících dokumentů

- převzetí kompletně vyplněné žádosti + souvisejících dokumentů
- provedení identifikace klienta
- karta klienta – založení klienta v informačním systému
- kontrola KO kritérií, které jsou nastaveny v procesních aplikacích
- výstup z SB PN a finální rozhodnutí o pokračování ve zpracování úvěru
- analýza dlužníka, posouzení jeho schopnosti splatit úvěr řádně a včas

- provedení dohlídky včetně vypracování zápisu z této dohlídky

2.31 Zpracování úvěru

- zajištění odhadu
- kontrola daňových přiznání a zadání finančních údajů do ACE
- zadání žádosti do TRS SB, včetně kontroly zadaných dat
- prověření v interních a externích databázích
- stanovení výsledného ratingu
- stanovení výsledných parametrů úvěru.

2.32 Schválení úvěru

Schváleným limitem úvěrového obchodu se rozumí interně stanovená hodnota, do výše které může být úvěrový obchod uzavřen s vymezenou dobou splatnosti, a který nesmí být bez výslovného povolení příslušné schvalovací autority překročen.

Zásada: úvěrové rozhodnutí zůstává v platnosti maximálně po dobu 3 měsíců od data schválení příslušným nositelem úvěrové kompetence.

Jestliže schválený úvěrový obchod nebude v průběhu této doby realizován (např. nedojde k podpisu úvěrové smlouvy), musí být vyhotoven nový úvěrový návrh (na základě aktuálních informací) a předložen opětovně ke schválení.

2.33 Evidence zajištění úvěrových obchodů

V aplikaci jsou samostatně evidovány i údaje o zajištění úvěrových obchodů, je zde evidováno jak zajištění existující (aktivní), tak i zajištění schválené / plánované (neaktivní).

Údaje o zajištění úvěrových obchodů evidována v aplikaci musí být vždy v souladu s pravidly pro oceňování zajištění, s podmínkami a parametry schválenými příslušnou autoritou a s platnou zajišťovací dokumentací.

Zásada: každé vyvázání zajištění, změna typu zajištění úvěrového obchodu či změna hodnoty zajištění musí být zaevidována v aplikaci, tyto změny musí být vždy schválené příslušnou autoritou.

2.34 Smlouva o úvěru a úvěrová dokumentace

2.34.1 Smlouva o úvěru

Smyslem uzavření úvěrové smluvní dokumentace je zejména zajistit vymahatelnost právních nároků banky vyplývajících z úvěrového vztahu. Podkladem pro vyhotovení úvěrové smluvní dokumentace je schválený úvěrový návrh.

Úvěrová smluvní dokumentace je k dispozici ve standardizované formě. Výjimečné textové úpravy podléhají souhlasu příslušného odborného útvaru banky, příp. právního útvaru.

Konečné znění smlouvy o úvěru musí být plně v souladu s rozhodnutím schvalovací autority s podmínkami uvedenými v úvěrovém protokolu.

2.34.2 Čerpání úvěru

Čerpání je možné nejdříve po podepsání smluvní dokumentace a po splnění všech podmínek čerpání, stanovených v úvěrové smlouvě.

2.34.3 Monitoring

Cílem monitoringu úvěrových obchodů je včasné rozpoznání změn bonity úvěrového klienta, identifikace zvýšeného rizika či zhoršení rizikové pozice Banky, a to nezávisle na stanoveném termínu prověrky úvěrového obchodu. Včasná identifikace zhoršující se bonity klienta je důležitá pro případné odvrácení hrozícího selhání klienta, minimalizaci výše expozice v případě selhání klienta, resp. minimalizaci ztráty vyplývající ze selhání klienta, např. včasným sjednáním dodatečného zajištění.

Monitoring je založený zejména na sledování ratingu / behaviorálního ratingu, analýz pohybů na klientských účtech, analýz změn ve finančních výkazech, sledování dodržování smluvních povinností. Při podstatném zhoršení rizika nebo zjištění jiných negativních příznaků musí být neprodleně informována příslušná schvalovací autorita (mimořádná prověrka daného úvěrového angažmá).

Prověrkou úvěrového obchodu (review) se rozumí rozhodování o prolongaci úvěru nebo hodnocení ochoty Banky pokračovat v úvěrovém vztahu s daným úvěrovým klientem.

2.35 Pravidelná prověrka (řádná) = review

Provádí se minimálně jednou ročně, pokud není stanovena častější periodicita prověrek.

2.36 Mimořádná prověrka (nepravidelná) = mimořádné review

Provádí se mimo termíny řádných prověrek zejména v případech:

- významných dodatečných změn podmínek oproti původním parametrům dle schváleného úvěrového návrhu
- podstatné změny bonity klienta nebo podstatné změny kvality zajištění, která může mít dopad na odlišné posuzování úvěrového rizika a na strategii úvěrového angažmá
- z podnětu schvalovací autority

Zásada: čím rizikovější klient, tím striktnější požadavky na review. Naopak pro klienty s nejlepší bonitou je aplikován zjednodušený přístup review. (interní předpis; SB standardní úvěrový proces)

2.37 Standardní SB investiční úvěr, Standardní SB hypoteční úvěr

Formuláře:

- žádost o SB úvěr – FOP
- žádost o SB úvěr pro FON
- žádost o SB úvěr - PO
- příloha – informace o FO
- příloha – informace o PO
- žádost o změnu

Doklady:

- doklady totožnosti – doklady prokazující totožnosti žadatele, spoludlužníka, poskytovatele zajištění
- doklady o zúžení / rozdělení SJM žadatele
- prohlášení manžela / manželky
- doklad opravňující k podnikání – PO výpis z OR, FOP – výpis ze živnostenského rejstříku nebo jiný doklad, na základě kterého žadatel podniká
- společenská smlouva – k.s. a v.o.s.
- DP – podepsané oprávněnou osobou, včetně všech povinných příloh (rozvaha, výkaz zisků a ztrát a další přílohy dle seznamu příloh uvedených na daňovém

přiznání, popř. zpráva auditora), stávající klient minimálně 1 celé uzavřené 12-ti měsíční účetní období, nový klient 2 účetní období

- v případě žádosti o SB hypotéku pro FON – potvrzení o výši příjmu ze závislé činnosti a výpisy z BÚ nebo výplatní pásky za poslední 3 měsíce nebo DP

Dodatečné doklady:

- předběžné účetní výkazy k 31.12. posledního roku (ke konci fiskálního roku) v případě, kdy ještě nebylo podáno DP, v případě poplatníka účtujícího v soustavě podvojného účetnictví – účetní závěrku k poslednímu dni zdaňovacího období (rozvaha, výkaz zisků a ztrát), v případě poplatníka, který vede daňovou evidenci – nedokládá se
- aktuální účetní výkazy – aktuální výkazy vždy k datu posledního kalendářního čtvrtletí – pouze podvojný účetnictví (u daňové evidence se nedokládá), výkazy musí být podepsané oprávněnou osobou.
- potvrzení finančního úřadu a SSZ – potvrzení, že žadatel nemá vůči FÚ a SSZ dluh po splatnosti a že nemá sjednané splátkové kalendáře ani odloženou daňovou povinnost

Dodatečné doklady pro hypoteční úvěry splácené z nájmu

- aktuální přehled nájemníků
- aktuální nájemní smlouvy
- aktuální výpis z KN – vztahující se k účelu úvěru nebo i k nemovitostem, z jejichž pronájmu se vytvářejí zdroje sloužící ke splácení úvěru (ne starší 3 měsíce), v případě bytové jednotky musí být předložen výpis z KN k bytu, domu, ve kterém se byt nachází, event. k pozemku (je-li vlastník odlišný od vlastníka bytové jednotky)

Doklady dle účelu SB úvěru

Koupě

- smlouva směřující k převodu vlastnického práva – SOSB, návrh kupní smlouvy, kupní smlouva, rezervační smlouva

- návrh smlouvy o advokátní úschově, protokol o notářské úschově nebo návrh smlouvy o vedení jistotného účtu – pokud je zaplacení kupní ceny řešeno formou úschovy
- kupní smlouva platně uzavřená, pokud nebyla předložena již k žádosti
- potvrzení o úhradě části kupní ceny financované z vlastních zdrojů
- aktuální výpis z KN vztahující se k účelu úvěru
- územně plánovací informace nebo územní souhlas nebo územní rozhodnutí

Splacení úvěru / refinancování vyjma produktu rychlé refinancování

- původní smlouva o úvěru obsahující účel, částku, splatnost, č. účtu u dosavadního věřitele
- doklad o aktuální výši dluhu
- vyčíslení aktuálního zůstatku dluhu stávajícím věřitelem ke dni čerpání včetně souhlasu se splacením, pokud nevyplývá z původní úvěrové smlouvy
- souhlas se zřízením zástavního práva v druhém pořadí a příslib výmazu zástavního práva dosavadního zástavního věřitele
- výpis z účtu prokazující přijetí platby – v případě refinancování půjček mezi osobami bez bankovní či obdobné licence u částek nad 15.000,- EUR
- výpis z účtu prokazující přijetí platby nebo příjmový doklad o přijetí platby v hotovosti – v případě refinancování půjček mezi osobami bez bankovní či obdobné licence u částek do 15.000,- EUR včetně
- aktuální výpis z KN vztahující se k předmětu zástavy prokazující výmaz zástavního práva dosavadního věřitele a zápis zástavního práva ve prospěch UCB v 1. pořadí po refinancování

Proplacení vlastních prostředků investovaných do účelu úvěru

- platně uzavřená kupní smlouva nebo faktura
- potvrzení o zaplacení účelu úvěru – výpis z účtu klienta
- aktuální výpis z KN vztahující se k účelu úvěru, dokládající dané vlastnické právo
- územně plánovací informace nebo územní souhlas nebo územní rozhodnutí
- oznámení o užívání stavby, příp. kolaudační souhlas

Výstavba, rekonstrukce nebo modernizace nemovitosti

- pravomocné stavební povolení – v některých případech lze nahradit územním rozhodnutím nebo písemným souhlasem stavebního úřadu nebo certifikátem autorizovaného inspektora nebo územně plánovací informace
- aktuální výpis z KN
- prohlášení vlastníka / smlouva o výstavbě – koupě / výstavba bytu, který není zapsán na LV
- faktury k úhradě stavebního materiálu nebo provedených stavebních prací odsouhlasené klientem
- smlouva o dílo platně uzavřená včetně případných příloh a dodatků
- potvrzení o úhradě zbývajících částí investice financované z vlastních zdrojů
- přehled zdrojů financování

Doklady potřebné pro zajištění úvěrů

Doklady požadované k zástavě nemovitosti

- příloha informace o FO – poskytovatel zajištění
- příloha informace o PO – poskytovatel zajištění
- je-li zástavcem nemovitosti FON / FOP a zástavce je ženatý / vdaná, pak předkládá prohlášení manžela / manželky a dokumenty prokazující rodinný stav zástavce – občan ČR žijící trvale v ČR – standardně občanský průkaz, příp. oddací list nebo údaj z informačního systému evidence obyvatel, cizinec definovaný jako občan jiného státu než ČR v ČR trvale žijící nebo občan jiného státu než ČR nebo občan ČR trvale žijící a zdržující se v zahraničí – doklad, ze kterého vyplývá rodinný stav, příp. oddací list nebo čestné prohlášení o rodinném stavu
- výpis z KN vztahující se k předmětu zástavy
- kopie příslušné části katastrální mapy
- výpisy z rejstříku zástav – tato dvě potvrzení musí být vyhotovena ke dni podání návrhu na vklad zástavního práva do KN
- souhlas valné hromady zajišťovatele se zřízením zástavního práva k nemovitosti
- doklad totožnosti zástavce – pokud majitel nemovitosti je 3. osoba
- odhad nemovitosti vypracovaný podle metodiky

- smlouva o pojištění zastavované nemovitosti vč. pojistných podmínek
- oznámení pojišťovně o existenci zástavního práva k nemovitosti
- návrh na vklad zástavního práva
- smlouva o zřízení zástavního práva k nemovitým věcem
- veškerá LV vztahující se k předmětu zástavy prokazující bankou požadovaný aktuální právní stav

Doklady požadované k zajištění – blanko směnka

- doklady od výstavce
- doklady od avalisty
- prohlášení manžela / manželky
- blanko směnka vlastní
- smlouva o budoucím vyplnění vlastní směnky

Bankovní záruka jiné banky

- příslib bankovní záruky vystavený jiným finančním ústavem – musí obsahovat identifikaci bankovního domu, možnou výši poskytnuté záruky, předpokládanou platnost
- bankovní záruka
- posouzení znění bankovní záruky (interní předpis; SB seznam podkladů k jednotlivým úvěrovým produktům)

2.38 Žadatel o úvěr

Právní forma:

- s.r.o., a.s., v.o.s., k.s., družstva, FOP, Svobodná povolání, SE (Evropská společnost)

Sídlo / trvalé bydliště:

- PO – sídlo v ČR
- FOP a Svobodná povolání – trvalé bydliště a místo podnikání v ČR
- bez změny sídla v posledních 6 měsících

Délka podnikání:

- nový klient – min 2 roky, tzn. na FÚ předložil minimálně 2 DP a předposlední účetní období trvalo min 9 měsíců
- stávající klient – min 1 rok, tzn. na FÚ předložil min 1 DP s uzavřeným 12-ti měsíčním účetním obdobím plného provozu

Věk:

- FOP, Svobodná povolání – od 18 do 70 let věku žadatele

Odvětví / činnost:

- bez změny hlavního předmětu podnikání v posledních 12 měsících
- firma má vlastní internetovou stránku, kontakty v seznamu firem na internetu a obsah odpovídá deklarované činnosti

Roční obchodní obrat:

- max 50 mil. CZK

Závazky vůči státním institucím:

- žadatel nemá vůči FÚ a ČSSZ závazek po splatnosti, nemá sjednané splátkové kalendáře ani odloženou povinnost

Konkurz / likvidace / insolvence / exekuce:

- žadatel aktuálně není a nebyl v uplynulých 2 letech v likvidaci, v insolvenčním řízení, konkurzu, není a nebylo proti němu vedeno exekuční řízení
- účty v Bance nejsou a nebyly v uplynulých 2 letech blokovány pro exekuci

Úvěrové registry:

- nemá negativní záznamy v úvěrových registrech

Interní záznamy:

- nemá negativní záznamy v aplikaci Banky

Úvěrová angažovanost klienta:

- max 1 mil. EUR pro SB

Ostatní subjekty zahrnuté do žádosti – hlavní vlastník, ostatní vlastníci / člen statutárního orgánu

Věk:

- pro PO – vlastník a člen statutárního orgánu od 18 do 70 let
- věk max 70 let k datu splatnosti úvěru platí pro:
 - o majoritního vlastníka s podílem $\geq 50\%$ na zákl. kapitálu
 - o člena statutárního orgánu, pokud je jediným členem statutárního orgánu

Struktura vlastníků:

- bez změny majoritních vlastníků nebo statutárního orgánu / jednatele v posledních 6 měsících

Konkurz / likvidace / insolvence / exekuce:

- subjekt aktuálně není a nebyl v uplynulých 2 letech v likvidaci, v insolvenčním řízení, konkurzu, není a nebylo proti němu vedeno exekuční řízení

Úvěrové registry:

- nemá negativní záznamy v úvěrových registrech (interní předpis; žadatel o úvěr)

2.39 Povinný výpočet ratingu

Každý klient musí mít platný rating, jinak je Banka v souvislosti s daným klientem vystavená materiálnímu kreditnímu riziku. Rating musí být vypočítaný a schválený s použitím schváleného ratingového nástroje a na základě aktuálních údajů.

Pokud konkrétním ratingovým modelem není uvedené jinak, rating musí být vypočítaný a schválený ve všech následujících případech:

- předložení oficiálních ročních finančních výkazů klienta
- předložení žádosti o úvěr
- akceptace společnosti jako ručitele za úvěr
- review, resp. prolongace existujícího úvěru
- změna kvalitativních údajů nebo změna v přítomnosti varovných signálů
- změna v bonitě klienta, týkající se oblastí zohledněných při manuálním posunu ratingu

- vyjmutí příjemce ratingu z ratingové skupiny, zrušení ratingové skupiny
- vznik varovného signálu
- aktivace časového omezení ratingu
- klasifikace klienta podle ČNB – klient musí být zařazený do ratingového stupně 8+ nebo 8 a to nejpozději do 30 dní od okamžiku klasifikace
- zrušení defaultu

Doba platnosti ratingu je max 1 rok, musí být u všech úvěrových klientů aktualizovaný min jednou ročně, není povolený odklad.

Vypočítaný rating se v rámci řízení kreditního rizika zohledňuje následovně:

- ratingové stupně 1+ až 6- odpovídají bonitě, při které Banka vstupuje do úvěrových transakcí
- ratingové stupně 7+ až 7- odpovídají zvýšenému riziku
- ratingové stupně 8+ a 8 odpovídají velmi vysokému riziku

Klienty, kteří se dostanou do stavu selhání, Banka přiřadí rating následovně:

- ratingový stupeň 8- Banka přiřadí klientům, ke kterým byly přiřazené portfoliové opravné položky
- ratingový stupeň 9 Banka přiřadí klientům, kterým byly přiřazené individuální opravné položky nebo kterých úvěr byl částečně odepsaný
- ratingový stupeň 10 je určený klientům, u kterých došlo k realizaci zabezpečení, kteří jsou v konkurzu nebo u kterých byl konkurz zamítnutý z důvodu nedostatečných aktiv a byly k nim vytvořené opravné položky v 100% hodnotě nezabezpečené části pohledávky

Základním předpokladem smysluplnosti ratingu je použití aktuálních informací o klientovi. Z tohoto důvodu musí být automaticky snížený rating klientům, kde v stanoveném období nedošlo k aktualizaci existujícího ratingu s použitím čerstvých údajů.

Časové omezení z důvodu zastaralých finančních výkazů nastává, pokud v stanoveném období po datu finančních výkazů použitých v existujícím ratingu nedojde k analýze aktuálních finančních výkazů a výpočtu nového ratingu. Klientovi je v tomto případě platný rating snížený a v ratingovém nástroji se zobrazí indikátor časového omezení. Časové omezení se deaktivuje po vykonání analýzy aktuálních finančních výkazů a výpočtu a schválení nového ratingu.

Ve specifických případech je povolené v procesu přiřazování ratingu zohlednit rating, který byl dané protistraně schválený v jiné bance patřící do skupiny Banky. Jde výlučně o případy splňující najednou všechny následující podmínky:

- je možné odůvodněně předpokládat, že banka patřící do skupiny Banky, která daný rating schválila, má o protistraně lepší a přesnější informace, než Banka.
- kromě výsledného ratingu má Banka k dispozici i podrobné informace o ratingu v tomto rozsahu:
 - o identifikace banky, která rating schválila,
 - o použitý ratingový model
 - o datum schválení ratingu
 - o délka období finančních výkazů použitých ve výpočtu ratingu
 - o datum, ke kterému byly vystavené finanční výkazy použité ve výpočtu ratingu
 - o určení zaměstnance a útvaru, který rating schválil

Pokud je to možné, v případě zamítnutí úvěru nebo stáhnutí žádosti o úvěr ze strany klienta by měl být rating nejdříve vypočítaný a schválený a až následně deaktivovaný. (interní předpis; pravidla ratingu)

2.40 Provozní úvěr (kontokorent)

Účel úvěru:

- financování krátkodobých provozních potřeb žadatele souvisejících s jeho hlavními podnikatelskými aktivitami
- účel úvěru musí vyplývat z běžné činnosti žadatele a být v souladu s jeho hlavním předmětem podnikání
- účel úvěru nemusí být prokazován

Doba splatnosti:

- na dobu neurčitou s výpovědní lhůtou 2 měsíce

Minimální výše úvěru:

- 30 000 CZK

Výpočet limitu:

- obecně platný výpočet maximálního limitu PU:
 - o daňová evidence max 10% z ročního obratu
 - o podvojný účetnictví:
 - obrat ≤ 3 mil. Kč – max 10% z ročního obratu
 - obrat > 3 mil. Kč – max 15% z ročního obratu nebo % provozních potřeb
 - výpočet % provozních potřeb: $80\% \times (\text{pohledávky mimo pohledávky} > 90 \text{ dnů po splatnosti} + \text{zboží} + \text{výrobky} - \text{pohledávky v rámci ESS}) + 40\% \times (\text{polotovary} + \text{materiál} + \text{nedokončená výroba})$
 - nižší hodnota z 15% z ročního obratu nebo % provozních potřeb
 - o údaje o obratu klienta jsou stanoveny z posledního oficiálního DP klienta
 - o údaje o výši a struktuře pohledávek a zásob budou stanoveny z předložené žádosti klienta a posledních předběžných kvartálních výsledků
 - o je-li zachován PU klienta v jiné bance, je propočet upraven:
 - výsledný limit PU v Bance = $\text{PU max} - 80\% \times \text{suma limitů PU u jiných bank}$

Měna úvěru:

- CZK, EUR, USD

Čerpání:

- průběžně – v souladu se způsoby sjednanými pro disponování na tomto účtu podle smlouvy o úvěru, nejdříve však po podepsání smluvní dokumentace oběma stranami a splnění případných podmínek čerpání

Splácení:

- průběžně – úvěr nemusí být splacen v průběhu doby platnosti úvěru

Úroková sazba:

- variabilní denně vyhlašovaná úroková sazba

Konstrukce úrokové sazby:

- základní úroková sazba Banky pro provozní úvěry vyhlašovaná každý bankovní den + individuálně stanovená klientská marže (riziková + komerční marže, finální výše rizikové marže je stanovena aplikací, kde je také schválena schvalovací autoritou)

Standardní zajištění úvěru:

- u úvěrů do CZK 4 000 000,- - blankosměnka

Další zajištění úvěru:

- nemateriální zajištění
 - o postoupení pohledávek z obchodního styku
- materiální zajištění
 - o zástava pohledávky z termínovaného vkladu (poskytnutá obvykle 3. osobou nebo společníkem PO = žadatele o úvěr)
 - o bankovní záruka
 - o nemovitost
- v případě, že bude požadováno materiální zajištění, je obvykle postačující, aby jeho hodnota pokrývala pouze tu část poskytovaného úvěru, která přesahuje CZK 4 000 000,-
- příklad: provozní úvěr ve výši 5 000 000,- může být do CZK 4 000 000,- zajištěn blankosměnkou a materiálním zajištěním v min výši 1 000 000,-. Bude-li například jako materiální zajištění použita nemovitost, bude tržní hodnota této nemovitosti ponížena o procento minimálního diskontního koeficientu, přičemž takto vypočtená hodnota materiálního zajištění musí dosahovat minimální výše CZK 1 000 000,-. LTV se nepoužije.

Ostatní podmínky:

- smluvní povinnost průměrného tříměsíčního kreditního obratu na běžném účtu klienta u Banky minimálně ve výši 50% z výše poskytnutého rámce provozního

financování. Do kreditních obrátů se nezapočítávají částky připsaných úroků, poskytnutých úvěrů a transakcí mezi účty klienta. Tuto povinnost musí klient splnit do 3 měsíců od podpisu smlouvy.

- v případě refinancování PÚ v jiné bance: smluvní povinnost doručit potvrzení o splacení úvěru v jiné bance do 3 měsíců od podpisu smlouvy

Poplatky:

- podání a vyhodnocení žádosti o úvěr – bez poplatku
- poskytnutí a obnova úvěru – 0,3% z výše úvěru, min 3 tis. Kč, max 15 tis. Kč
- správa a vedení úvěru – 300 Kč měsíčně
- ostatní poplatky dle Sazebníku poplatků

Nová smlouva o úvěru se uzavírá:

- při prvním poskytnutí úvěru
- při prolongaci úvěru s navýšením / změna zajištění nemovitosti
- převzetí dluhu, přistoupení k závazku

Dodatek ke smlouvě o úvěru se uzavírá v případě:

- snížení výše poskytnutého úvěru v průběhu doby splatnosti
- vyvázání spoludlužníka
- změny zajišťovacího prostředku (kromě změn týkajících se zajištění nemovitosti)
- změny specifických individuálních podmínek stanovených ve smlouvě o úvěru

Změny nevyžadující dodatek ke smlouvě o úvěru ani novou smlouvu o úvěru:

- změna jména téhož dlužníka nebo místa podnikání – postačí, že dlužník tuto skutečnost bance oznámí (interní předpis; provozní úvěr)

2.41 Investiční úvěr pro podnikatele

Investiční úvěr pro podnikatele je určen k financování drobných investičních potřeb souvisejících s podnikáním.

Účel úvěru:

Financování investičních výdajů souvisejících s podnikáním. Účel úvěru není dokladován. Účel úvěru je uveden v žádosti o úvěr a v úvěrové smlouvě.

Doba splatnosti:

Minimálně 3 roky, maximálně 5 let dle tabulky:

Doba splatnosti	Příklady – účelu v žádosti klienta
3 roky	Počítače
3 roky	Nářadí a nástroje
5 let	Vybavení kanceláře, provozovny nebo dílny
5 let	Cisterny, chladicí a mrazicí zařízení
5 let	Tepelná čerpadla
5 let	Transportní zařízení
5 let	Technologie a stroje
5 let	Prodejní automaty
5 let	Dopravní technika
5 let	Zdravotnické přístroje a zařízení

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interního předpisu

Maximální doba splatnosti se řídí dobou odepisování investice.

Minimální výše:

50 000 CZK + možnost jednorázové úvěrové pojištění CARDIF 9% (výpočet výše pojištění: počet měsíců splatnosti x 0,15%), tj. max. 1 090 000,- Kč (pojištění úmrtí, invalidity)

Úvěrem je možné financovat až 80% investice včetně DPH deklarované v žádosti o úvěr.

Maximální limit úvěru je stanoven v závislosti na schopnosti žadatele vytvářet dostatek zdrojů pro splácení jistiny a úroku.

Stávající klient Banky:

- maximálně 1 000 000 Kč + pojištění

Nový klient Banky:

- není klientem Banky déle než 6 měsíců) s pouze 1 daňovým přiznáním (za plných 12 měsíců) max 500 000 Kč + možnost jednorázového úvěrového pojištění CARDIF.

Měna úvěru:

- CZK

Čerpání:

- jednorázové
- standardně na běžný účet klienta

Splácení:

- měsíční anuitní
- při předčasném částečném / úplném splacení se neúčtuje kompenzační poplatek dle Sazebníku odměn za poskytování bankovních služeb.
- odklad splátek jistiny není možný

Úroková sazba a její konstrukce:

- fixní úroková sazba s fixací na celou dobu úvěru v celých letech
- = riziková marže + liquidity spread + special refinancing spread + vyhlášená obchodní marže (s možností udělení cenové výjimky slevy z obchodní marže)

Market rate, spready a obchodní marže jsou platné pro celé období fixní úrokové sazby. Riziková marže je platná po celou dobu splatnosti úvěru.

Úroková sazba je pro klienta garantována 30 dnů od podání kompletní žádosti o úvěr, tj. včetně všech požadovaných dokumentů. Do této lhůty musí být podepsána úvěrová smlouva ze strany banky a ze strany klienta. V případě překročení dané lhůty je klientovi přidělena aktuální úroková sazba a v aplikaci pro zadání fundingu je třeba provést opravu fundingu na aktuální hodnotu.

Zajištění:

- standardní zajištění – Blankosměnka – plus případný aval

Ostatní podmínky:

- vedení a aktivní používání běžného podnikatelského účtu žadatele v Bance (tzn. je vyžadováno provádění části platebního styku v Bance) minimálně ve výši 5-ti násobku měsíční anuitní splátky. Tuto povinnost musí klient splnit do 6 měsíců od podpisu smlouvy.

Poplatky:

- podání a vyhodnocení žádosti o úvěr – bez poplatku
- poskytnutí úvěru – 0,5% z výše úvěru, min 1 000 Kč
- správa a vedení úvěru vč. zaslání výpisu z úvěru – 300 CZK měsíčně
- změna smluvních podmínek z podnětu klienta – 5 000 Kč
- možnost předčasné splátky – zdarma

Požadované doklady:

- žádost o úvěr i s případnou žádostí o úvěrové pojištění Cardif
- bezdlužnosti vůči FÚ a SSZ: u stávajících klientů Banky postačuje čestné prohlášení klienta z žádosti o úvěr

Změny standardních podmínek sjednaných ve smluvní dokumentaci jsou prováděny pouze ve zcela výjimečných případech na základě písemné žádosti klienta. Poplatky za tyto změny jsou účtovány k tíži klienta v souladu se Sazebníkem vždy po schválení příslušné schvalovací autority.

Nová smlouva o úvěru:

- nová smlouva o úvěru se uzavírá:
 - o při poskytnutí úvěru

Dodatek ke smlouvě o úvěru:

- dodatek ke smlouvě o úvěru se uzavírá v případě:
 - o vyvázání spoludlužníka
 - o změny zajišťovacího prostředku
 - o změna podmínek čerpání nebo dalších povinností klienta
 - o mimořádná částečná splátka úvěru, kdy se zkracuje splatnost, klient platí stejnou výši anuity
 - o ostatní změny, kdy se mění ustanovení úvěrové smlouvy
 - o převzetí dluhu, přistoupení k závazku (vyřizuje se jako nový úvěr)

Změny nevyžadující dodatek ke smlouvě o úvěru ani novou smlouvu o úvěru:

- jedná se o následující změny:
 - o změna jména téhož dlužníka nebo místa podnikání nebo bydliště – postačí, že dlužník tuto skutečnost bance oznámí.
 - o změna BÚ pro splácení – klientovi se zasílá oznamovací dopis
 - o změna pobočky při převedení úvěrového účtu na jinou pobočku
 - o mimořádná částečná splátka úvěru, kdy se nezkracuje splatnost, klient platí jinou výši anuity (interní předpis; SB investiční úvěr pro podnikatele)

3. NÁVRHOVÁ ČÁST

V této kapitole uvedu charakteristiku klienta ve struktuře žádosti o úvěr, kterou klient předkládá bance. Jako případovou studii jsem si vybrala žádost klienta o provozní financování, jehož účelem je profinancování pohledávek a provozu ordinace spolu s investičním úvěrem, kdy účelem našeho úvěru je pořízení nového vybavení ordinace lékaře. Celkově se jedná také o nejčastější formy úvěrů, se kterými se setkáváme a o které mají klienti zájem.

Tabulka č. 3 Žádost o úvěr

Žadatel:	Firma XYZ, s.r.o
Sídlo:	Zahradní 22, Břeclav 690 02
IČO:	12 34 56 78
Jména společníků, akcionářů, vlastníků, podíl v %:	MUDr. Jan Novák 50% Jana Nováková 50%
Struktura finanční skupiny:	Právnícká osoba, nevlastní žádné podíly jiných společností, není také ekonomicky spjatá s jinou společností.
Předmět činnosti:	Provozování nestátního zdravotnického zařízení
Statutární zástupci žadatele:	MUDr. Jan Novák – jednatel společnosti Jana Nováková – jednatelka společnosti
Jména a funkce osob pověřených jednáním za společnost:	MUDr. Jan Novák – jednání v plném rozsahu samostatně Jana Nováková – jednání v plném rozsahu samostatně

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních údajů z banky

Tabulka č. 4: Údaje o požadovaném úvěru:

1) provozní úvěr	
Účel úvěru:	financování provozu ordinace a profinancování pohledávek do lhůty splatnosti
Požadovaná výše úvěru a měna:	130 000,-
Čerpání úvěru:	dle potřeby
Doba splatnosti úvěru:	na dobu neurčitou s možností dvouměsíční výpovědní lhůty
Splácení úvěru:	měsíční splátky úroku z čerpané výše úvěru, v případě, že není úvěr čerpán, je klientem hrazena cena za rezervaci zdrojů ve výši 1% p.a.
Navrhovaný způsob zajištění:	blankosměnka s avalem obou společníků
2) investiční úvěr	
Účel úvěru:	vybavení ordinace kancelářským nábytkem a nákup PC
Požadovaná výše úvěru a měna:	150 000,-
Čerpání úvěru:	6 měsíců
Doba splatnosti úvěru:	5 let, fixace úrokové sazby 5 let
Splácení úvěru:	měsíční anuitní splátky
Navrhovaný způsob zajištění:	blankosměnka s avalem obou společníků

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních údajů banky

3.1 Analýza klienta

3.1.1 Vlastnictví

Společnost byla založena v roce 2012 MUDr. Janem Novákem a jeho manželkou Janou Novákovou přechodem FO na s.r.o. MUDr. Jan Novák vykonává lékařskou praxi praktického lékaře pro dospělé – je zde zaměstnancem, manželka je zaměstnána jako zdravotní sestra.

Firmu XYZ, s.r.o. vlastní dva společníci MUDr. Jan Novák a Jana Nováková, kteří jsou zároveň jednatele firmy a oba mohou za společnost jednat samostatně s 50% podílem.

Celková výše základního kapitálu činí 200 000,- Kč. Mimo práce v s.r.o. pracuje MUDr. Jan Novák také jako lékař na urgentním příjmu v Břeclavi. Společnost nevlastní obchodní podíly v jiných společnostech, účtuje v podvojném účetnictvím, účetní rok je dán standardně od 1.1. - 31.12. kalendářního roku. Daňové přiznání není zpracováváno auditorem.

3.2 Podnikání

Klient se věnuje činnosti v oblasti zdravotnictví celkově cca 15 let. Aktuálně vykonává činnost praktického lékaře pro dospělé. Posledních 5 let podniká v pronajatých prostorách Polikliniky Břeclav. Tržby společnosti jsou tvořeny zejména příjmy od zdravotních pojišťoven za výkony a ošetření pacientů. V roce 2012 činily roční tržby 87 000,- Kč, což bylo způsobeno přechodem podnikatelské činnosti z FOP na PO, v roce 2013 jsou již účtovány reálné příjmy od zdravotních pojišťoven, které klient předpokládá v příštích letech stabilní s maximálním růstem cca 10%. Společnost nemá závazky ani pohledávky po splatnosti, neúčtuje zásoby, v letech 2012 a 2013 není účtován ani majetek, který byl již z minulých let zcela odepsán.

3.3 Trh

98% pacientů tvoří občané České republiky, max 2% z celkového kmene pacientů tvoří cizinci s přechodným nebo trvalým pobytem na území České republiky. Vzhledem k tomu, že se jedná o oblast zdravotnictví, které se klient věnuje historicky již několik let a součástí kmene pacientů má jejich stabilní počet, není podnikání klienta ohroženo konkurenčním prostředím a pacienti v 99% případech zůstávají v péči lékaře až do svého stáří nebo smrti. Mezi pozitiva, proč pacienti zůstávají v péči MUDr. Nováka je jeho lidský přístup, ochota, vstřícnost, využití moderních přístrojů, informování o preventivních programech zdravotních pojišťoven a zajišťování pravidelných preventivních prohlídek a očkování.

3.4 Dodavatelé

Portfolio dodavatelů do ordinace je diverzifikované, většinu z nich tvoří tuzemští dodavatelé. Jedná se především o dodávky zdravotnického materiálu a pomůcek, zajišťování pravidelných seminářů a školení pro zaměstnance.

3.5 Finanční analýza

Společnost existuje od 07/2012, tj. finanční výsledky za tento rok jsou pouze 5 měsíců. V roce 2013 se výkony oproti roku 2012 výrazně navýšily, což bylo způsobeno převodem plateb od zdravotních pojišťoven z FOP na PO. Tržby rostly, dosáhly plánované úrovně, která byla klientem stanovena. Důvodem je vysoký nárůst kmene pacientů, který činí v současné době asi 1 200 osob. Platby od zdravotních pojišťoven jsou zasílány na účet klienta, doba splatnosti činí 30 dnů. Průměrná doba splatnosti závazků činí 14 dnů.

Co se týče nákladů, vzrostly výrazně mzdové náklady zaměstnáním obou manželů, v souvislosti s tím pak také náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.

Návrh na provozní a investiční financování

Provozní úvěr

Výše limitu: 130 000,-

Účel úvěru: financování provozu ordinace a profinancování pohledávek do lhůty splatnosti

Úroková sazba: pohyblivá, která je stanovena jako součet vnitrobankovní úrokové sazby a rizikové úrokové sazby, přičemž aktuálně činí 9,6% p.a.

Úroková sazba = 1,6% vnitrobankovní ú.s. + 7% riziková ú.s. = 9,6%

Závazková provize: je bankou účtována z nečerpané výše úvěru a činí 1% p.a., klientem je pak hrazena v měsíčních splátkách.

Poplatek za zpracování žádosti: zdarma

Poplatek za realizaci úvěru: zdarma

Poplatek za vedení provozního úvěru: 300 Kč

Zajištění: blankosměnka s avalem obou společníků

Splátka: pevné měsíční splátky nejsou stanoveny, klient splácí měsíčně pouze úrok z čerpané částky úvěru, případně splátku za rezervaci zdrojů z nečerpané výše úvěru.

Pro výpočet debt ratio kalkulujeme se splátkou 26 000Kč = 130 000Kč x 20% stanovený koeficient

Výhody:

- bezúčelné čerpání úvěru kdykoliv v průběhu celého roku
- úvěrový limit je nastaven na běžném účtu klienta, není nutné žádat o čerpání z jiného úvěrového účtu – bez další administrativy
- jednoduché využití úvěru pro běžné platby související s provozem společnosti
- smlouva uzavřena na dobu neurčitou s možností kdykoliv úvěr bez poplatku vypovědět

Investiční úvěr

Výše úvěru: 150 000,- (max 80% z celkové investice)

Účel: vybavení ordinace kancelářským nábytkem a PC technikou

Splatnost: 5 let

Fixace úrokové sazby: 5 let

Čerpání úvěru: jednorázově nebo postupně na základě předložení faktury nebo kopie kupní smlouvy

Doba čerpání úvěru: max 6 měsíců od podpisu úvěrové smlouvy

Úroková sazba: 5% p.a. – je stanovena součtem vnitrobankovní úrokové sazby, rizikové úrokové sazby a obchodní marže a je pevná po dobu stanovené fixace úrokové sazby bez možnosti úvěr kdykoliv předčasně doplatit nebo snížit mimořádnou splátkou

Úroková sazba = 0,6% vnitrobankovní ú.s. + 2% riziková ú.s. + 2,4% obchodní marže

Splátka úvěru: měsíční anuitní splátka

Poplatek za zpracování žádosti: zdarma

Poplatek za realizaci úvěru: 1% z výše úvěru

Poplatek za vedení úvěrového účtu: 300Kč

Zajištění: blankosměnka s avalem obou společníků (v některých případech lze úvěr vyššího objemu dozajistit také nemovitým majetkem)

Pro výpočet debt ratia kalkulujeme se splátkou $37\,395\text{Kč} = 3\,116\text{Kč} \times 12$ měsíců

Výpočet úrokové sazby investičního úvěru:

Riziková marže – je stanovena dle výše ratingu, který je bankou vyhodnocen na základě klientem předložených účetních výsledků

+

Vnitrobankovní marže – je vyhlášována pro každý kalendářní měsíc a její výši ovlivňuje mimo jiné také situace na mezibankovním trhu

+

Obchodní marže – je variabilní a stanovena bankou dle dané obchodní strategie

Výhody:

- vzhledem ke specifikaci účelu nižší úroková sazba
- možnost pevné úrokové sazby při 5-ti letém fixačním období po celou dobu splácení úvěru
- pravidelné měsíční splátky ve stejné výši po celou splatnost úvěru, se kterými klient může v CF počítat
- výběr ze tří typů fixace úrokové sazby (1 rok, 3 roky, 5 let)
- možnost v rámci fixace úvěr v plné výši mimořádnou splátkou předčasně doplatit

Investiční úvěry je možné dozajistit také zárukou ČMZRB, která vždy začátkem kalendářního roku alokuje určitý objem finančních prostředků podpory podnikatelům pro daný kalendářní rok. Pokud klienti tuto podporu využijí, ovlivňuje to výši rizikové marže a zároveň se tím snižuje výsledná úroková sazba. Této možnosti lze využít jak u investičního tak u hypotečního úvěru.

ČMZRB = Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.

- jedná se o rozvojovou banku ČR
- založena v roce 1992 se sídlem v Praze
- akcionářem je Česká republika zastoupená Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem financí a Ministerstvem pro místní rozvoj
- je zřízena pětičlenným představenstvem

- poskytuje především:
 - o podpory malým a středním podnikatelům formou záruk a zvýhodněných úvěrů s využitím prostředků státního rozpočtu, krajů a strukturálních fondů EU,
 - o podpory vlastníkům bytových domů při jejich rekonstrukci,
 - o zvýhodněné úvěry pro vodohospodářské projekty
 - o působí jako finanční manažer prostředků poskytnutých České republice na financování rozvoje infrastruktury
 - o zabývá se komunálním financováním, poskytováním zvýhodněných municipálních úvěrů,
 - o realizuje krátkodobé programy na finanční podpory v případě mimořádných situací, např. likvidace povodňových škod (ČMZRB, online)

3.6 Bonita

= schopnost klienta splácet úvěry, je počítána na základě bankou stanovených ratingových modelů

Výpočet debt ratia:

= poměr ročních splátek úvěru vůči výši zisku

= veškeré výdaje klienta na současné i budoucí splátky, které jsou předmětem návrhu úvěru / výsledek hospodaření před zdaněním

= $26\,000 + 37\,395 / 264\,000 = 24\%$ (klient zaplatí ze zisku 24% na splátky úvěru, 76% může použít zpět do provozu, investic nebo zisk dále nerozdělovat)

Zadluženost

= cizí zdroje / majetek – ukazuje zadluženost společnosti vůči majetku klienta

= $149\,000 / 652\,000 = 22,8\%$

Navrhovaný provozní i investiční úvěr je pro klienta výhodou zejména pro jednoduché použití těchto úvěrů, čerpání. Co se týče splácení, v případě provozního úvěru není pevně stanoveno a v případě investičního úvěru má klient danou konkrétní měsíční splátku. U provozního úvěru je případné čerpání průběžně spláceno běžnými platbami, které na účet klienta přichází a výsledkem jsou nižší úrokové náklady. Limit úvěru není

omezován předkládáním financovaných pohledávek, klient dokládá pouze jednou za rok daňové přiznání s účetními výsledky.

3.7 Hodnocení žádosti o úvěr

Po provedené analýze klienta a vyhodnocení provozního a investičního financování mohou přistoupit k hodnocení žádosti o úvěr.

3.8 Vztah banky a klienta

Jedná se o stávajícího klienta banky, která má k dispozici kompletní historii klienta a souhrn obrátů na účtu od doby jeho vzniku. S klientem je výborná spolupráce, všechny podmínky smluv a závazky jsou plněny vždy řádně a včas. V této společnosti se také skrývá vysoký potenciál výnosů pro banku, zejména v dalším crossellu a správě osobních financí. Lékaři vždy patřili a patří mezi TOP segment klientů.

Společnost tak patří beze sporu k významným klientům banky, která se snaží upevnit její pozici poskytováním individuálního přístupu a inovací produktů.

3.9 Požadovaná částka úvěru

Finanční struktura je adekvátní z pohledu krytí krátkodobých a dlouhodobých aktiv krátkodobými a dlouhodobými pasivy. Lze říci, že požadovaná částka úvěru je přiměřená jak z hlediska podílu vlastních zdrojů klienta na financování jeho činnosti, tak z hlediska financování provozního kapitálu podniku.

Klientem předložené dokumenty a informace napomohou k hladkému průběhu schvalovacího procesu.

3.10 Charakter investičního úvěru

Klientovi byl doporučen krátkodobý provozní úvěr na financování provozu ordinace a profinancování pohledávek do lhůty splatnosti a investiční úvěr na vybavení ordinace kancelářským nábytkem a nákup PC. Celková kupní cena dle nabídky dodavatele je celkem 208 000,-, kde 132 000,- je pořizovací cena nábytku a 76 000,- pořizovací cena PC. Rozdíl mezi investičním úvěrem a celkovou kupní cenou bude uhrazen z vlastních zdrojů klienta před čerpáním úvěru.

Oba charaktery úvěrů (provozní i investiční) plně odpovídají účelům, na které je chce klient použít.

3.11 Předpoklady úspěchu a splácení

Oblast zdravotnictví je pro banku preferovaným obdobím a z hlediska defaultu se jedná o klienty s minimálním rizikem splácení úvěru, navíc movité a s pravidelnými příjmy. Dle výsledného DR a míry zadluženosti zůstává klientovi dostatek zdrojů na splácení závazků, přičemž výše provozního úvěru tvoří pouze 9,6% z tržeb. Navíc je společnost, díky vazbám lékaře dříve jako FOP klient s dlouholetou a bezproblémovou historií.

Pravidelným monitoringem klienta, který banka provádí automaticky na základě obrátů na účtu, se z tohoto hlediska jedná o stabilní společnost, která je schopna zajistit dlouhodobě bezproblémové splácení obou úvěrů.

Mimo jiné klient doložil bance také bezdlužnosti u finančního úřadu a okresní správy sociálního zabezpečení, kterými doložil bezproblémové hrazení závazků také vůči státním institucím.

Na základě provedené analýzy klienta lze tak tedy říci, že ekonomická situace klienta je velmi dobrá a stabilní, s dostatečným generováním zisku i cash flow k pokrytí úrokových nákladů, daní. Také struktura rozvahy, tj. podíl vlastních aktiv na financování podnikatelské činnosti je rovnoměrná.

3.12 Poplatky a úroková sazba

Klient souhlasí se všemi navrženými poplatky.

3.13 Rating

Tabulka č. 5: Výpočet hodnoty k 31/12/2012 a 31/12/2013

	Stupeň 2013	Stupeň 2012
EBITDA*	4+	4+
Úrokové krytí	5-	5-
Podíl vlastního kapitálu	7-	7-
Hodnota produkce	5-	6+
Pracovní kapitál	6+	6
Vývoj hodnoty produkce	7-	7
Celková aktiva	8	8
Výsledný rating	6	6

*indikátor provozní výkonnosti společnosti – zisk před započtením úroků, daní a odpisů

Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních údajů banky

Výsledný rating hodnoty 6 spadá do ratingového nástroje 1+ až 6-, banka v případě této skupiny vstupuje do úvěrové transakce.

3.14 ZHODNOCENÍ

Navrhovaný provozní i investiční úvěr by měl podpořit provozní a investiční potřeby společnosti.

Na základě provedené analýzy klienta doporučuji provozní a investiční úvěr poskytnout. Mezi nejvíce používané produkty obecně patří podnikatelský kontokorent a různé typy revolvingových úvěrů pro zajištění provozních potřeb, u financování investic je to investiční úvěr a leasing. Využití ostatních finančně úvěrových produktů záleží na konkrétních potřebách podniku. Mnou analyzovaný podnik také využívá výše zmíněné produkty pro zajištění provozních i investičních potřeb. Je nutné podotknout, že nabídka bank a ostatních finančních institucí je velice široká a neustále se přizpůsobuje a vyvíjí v závislosti na potřebách klientů a vývoji trhu.

Po analýze podniku, jeho finančního stavu, struktury produktů, které využívá i na samotný proces financování, jsem byla schopna naplnit cíle této diplomové práce.

Kde vidím zlepšení, je doba, po kterou analýza trvá, což aktuálně činí cca 10 pracovních dní. Klienti většinou nemají dostatek času a protahování doby analýzy může vést k pominutí účelu úvěru. Proto by měla banka garantovat maximální dobu, kterou jí posouzení žádosti zabere. Z pohledu klienta by měla tato doba činit max 5 pracovních dní, od okamžiku předání veškerých potřebných podkladů. Zaměstnanec banky, který žádost analyzuje, by měl důkladně zkontrolovat veškeré dokumenty a případné dotazy k různým položkám výkazů a finanční situace klienta by měl řešit před ve fázi kompletace dokumentace. Možností, jak tuto fázi urychlit, je mít své oddělení schvalovatelů, kteří mají konečné slovo při poskytování úvěrů, i v ostatních městech a ne jenom na svých centrálních místech, které se nachází většinou v Praze. Bankéři by tak měli možnost přímého kontaktu, čímž se celý proces urychlí a může se tím zvýšit i procento schválených úvěrů, protože je zde možnost konzultace případných nejasností.

Pro klienta je důležité mít dostatek finančních prostředků pro svoji činnost. Proto z pohledu podnikatele by bylo vhodné zlepšení ve smyslu mírnějšího posuzování

žádostí o úvěr a tolerance vyššího úvěrového rizika ze strany banky. Samotná realizace tohoto zlepšení je ale v rukách banky a pro klienta jako podnikatele je neovlivnitelná.

Pokud je na základě analýzy žádost schválena, přichází v další fázi ke stanovení úvěrových podmínek, do kterých patří například výše úrokové sazby, způsob zajištění a také způsob splácení úvěru. Mezi další zlepšení navrhuji, aby banka při stanovení výše úrokové sazby zohledňovala více bonitu klienta, jeho historii u banky a způsob zajištění, např. pokud klient poskytne zajištění převyšující hodnotu úvěru, mohlo by to vyvážit nižší úrokovou sazbu.

Jako jedna z dalších přidaných hodnot pro klienta, podnikatele, s dlouholetou historií a vybudovaným dobrým vztahem s bankou, bych navrhovala poskytnutí tomuto klientovi výhody, co se týče zvýhodněných podmínek pro jeho zaměstnance při poskytnutí například osobních úvěrů či účtů a také pro podnikatele samotného včetně jeho rodinných příslušníků. Banka tím získá nové klienty s pravidelnými obraty a potenciálem pro získání dalších produktů a pro podnikatele tak vzniká další nabídka a motivace k novému podnikatelskému záměru.

3.15 SHRnutí

Jako příklad poskytnutí úvěru konkrétnímu klientovi jsem si vybrala společnost s ručením omezením, kterou vlastní dvě fyzické osoby. Společnost byla založena v roce 2012 a podniká v oblasti zdravotnictví, konkrétně vykonává lékařskou praxi praktického lékaře pro dospělé.

Společnost si v bance zažádala o úvěr na provozní financování ve výši 130 000,- a investiční úvěr ve výši 150 000,-. Nejvhodnější řešení provozního financování je v tomto případě kontokorentní úvěr, kterým bude klient řešit financování provozu ordinace a profinancování pohledávek do lhůty splatnosti. Investiční úvěr slouží na vybavení ordinace kancelářským nábytkem a nákup PC. Klient předložil všechny podklady, které jsou nutné k posouzení žádosti o úvěr. Na základě podkladů jsem provedla analýzu klienta, navrhla jsem nejvhodnější řešení provozního financování a vyhodnotila žádost o úvěr.

Společnost má dlouhodobý bezproblémový vztah s bankou, má dobré jméno na trhu a její finanční výsledky jsou plně dostačující pro poskytnutí úvěrů, o které si v bance zažádala. V této společnosti se také pro banku skrývá velký výnosový potenciál zejména v dalším crossellu, správě osobních financí a poskytování dalších produktů. Můžeme říci, že pro banku se jedná o VIP klienta. Doporučuji oba úvěry poskytnout.

ZÁVĚR

Diplomová práce se zabývala problematikou úvěrování malých a středních podniků.

V teoretické části byl uveden metodický postup poskytování úvěrů, praktická část uvádí analýzu konkrétního klienta.

Poskytování úvěrů klientům jsou tradičně hlavní položkou bankovních aktiv. Není pozorována zásadní změna ve vývoji celkových objemů poskytovaných úvěrů.

Pozitivním signálem pro bankovní klientelu je trvale rostoucí konkurence mezi bankami.

Banky se stále snaží zlepšovat podmínky pro úvěrování malých a středních podniků. Přišli s návrhem na vytvoření a využívání datového skladu o sektoru malých a středních podniků v České republice. Na rozdíl od úvěrování fyzických osob, ke kterému je většina bank na trhu velmi benevolentní, obezřetnost peněžních ústavů při úvěrování malých a středních podniků je v České republice vysoká. Umocněná je zcela jistě nedostatkem přístupných informací o nich. Potřebné informace jsou přitom k dispozici. Jsou uloženy v jednotlivých dílčích databázích ústředních orgánů, České národní banky a dalších institucí.

Stanovení ratingu klientů podstatně ovlivňují způsob, jakým banky a ostatní úvěrové instituce přistupují k malým a středním podnikům při vyjednávání o poskytnutí úvěru. Banky finanční prostředky půjčují nejen silným podnikům, ale i pro malé a střední podniky.

Banky jsou schopny přesně měřit rizikovost svých klientů, riskující a méně stabilní podniky se tak dostávají do konfrontace s vyššími úvěrovými náklady a složitějším přístupem k finančnímu kapitálu.

Je důležité si uvědomit, že na výběr nejvhodnějšího úvěru pro jakýkoli subjekt, má vliv řada faktorů. Je nutné zhodnotit výchozí situaci žadatele, jeho finanční situaci, délku úvěrové angažovanosti. Proces úvěrování je procesem individuálním tudíž výběr a

doporučení vhodného úvěrového produktu je pro podnikatele i banku samotnou důležité rozhodnutí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. SEKERKA, Bohuslav. *Banky a bankovní produkty*. Praha: Profess, 1997, xii, 532 s. ISBN 80-852-3551-X.
2. REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 4. vyd. Praha: Management Press, 2005, 627 s. ISBN 80-726-1132-1.
3. REJNUŠ, Oldřich. *Peněžní ekonomie: (finanční trhy)*. Vyd. 4., aktualiz. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2008, 352 s. ISBN 978-80-214-3703-6.
4. PŮLPÁNOVÁ, Stanislava. *Komerční bankovníctví v České republice*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2007, 338 s. ISBN 978-80-245-1180-1.
5. KROH, Michael. *Jak si vzít úvěr*. 1. vyd. Praha: Grada, 1999, 154 s. Poradce. ISBN 80-716-9617-X.
6. KRAJÍČEK, Jan. *Marketing v peněžnictví: distanční studijní opora*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Ekonomicko-správní fakulta, 2005, 132 s. ISBN 80-210-3659-1.
7. KAŠPAROVSKÁ, Vlasta. *Banky a komerční obchody: distanční studijní opora*. Vyd. 1. Kravaře: Marreal servis, 2010, 172 s. ISBN 978-80-254-6779-4.
8. ČTK. *Počet podnikatelů v ČR v pololetí stoupl o 16.000 na 988.000*. [online]. Dostupné z www: <http://www.financninoviny.cz/zpravy/cssz-pocet-podnikatelu-v-cr-v-pololeti-stoupl-o-16-000-na-988-000/1264849>
9. ISIDRO, I. *Twelve Tips for Getting Your Bank Loan Approved*. [online]. Dostupné z www: <http://www.powerhomebiz.com/vol12/bankloan.htm>.
10. KREJSA, P. *Podnikatelské úvěry*. [online]. Dostupné z www: <http://www.usporim.cz/podnikatelske-uvery-151.html>.
11. *Postoupení pohledávky, cese*. [online]. Dostupné z www: <http://www.bpx.cz/postoupeni-pohledavky/>.
12. ČMZRB. [online]. Dostupné z www: <http://www.cmzrb.cz/podpora-maleho-a-stredniho-podnikani>
13. RUML, M. *Ručení za úvěr vám může zkomplikovat život*. [online]. Dostupné z www: <http://finance.cz/zpravy/finance/205131-ruceni-za-uver-vam-muze-zkomplikovat-zivot/>.

14. SKALICKÝ, M. *Podnikatelské úvěry*. [online]. Dostupné z [www: http://www.domacifinance.cz/442/podnikatelske-uvery](http://www.domacifinance.cz/442/podnikatelske-uvery).
15. SVAČINA, L. *Požádal vás přítel o ručení k úvěru? Dobře své rozhodnutí zvažte!* [online] Dostupné z [www: http://www.hypindex.cz/pozadal-vas-pritel-o-ruceni-k-uveru-dobre-sve-rozhodnuti-zvazte/](http://www.hypindex.cz/pozadal-vas-pritel-o-ruceni-k-uveru-dobre-sve-rozhodnuti-zvazte/).
16. Zákon č. 40/1964Sb., Občanský zákoník ze dne 26. února 1964.
17. Nařízení komise (ES) č. 364/2004
18. *Bankovní záruka*. [online]. Dostupné z [www: http://www.mmr.cz/Verejne-drazby/Sloupek-pro-drazebniky/Informace-pro-drazebniky/Bankovni-zaruka](http://www.mmr.cz/Verejne-drazby/Sloupek-pro-drazebniky/Informace-pro-drazebniky/Bankovni-zaruka).
19. BARTOŠEK, K. *Bankovnictví v České republice*. 1. Vydání. Praha: Bankovní institut, 1995. 330s.
20. BUČKOVÁ, V. *Bonita klienta – jak a proč ji banky zjišťují?* [online]. Dostupné z [www: http://www.finance.cz/zpravy/finance/208678-bonita-klienta-jak-a-proc-ji-banky-zjistuji-/](http://www.finance.cz/zpravy/finance/208678-bonita-klienta-jak-a-proc-ji-banky-zjistuji-/).
21. *Druhy úvěrů* [online]. Dostupné z [www: http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky-informace/uvery-a-pujcky/druhy](http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky-informace/uvery-a-pujcky/druhy).
22. FIALOVÁ, B. *Banky se předhánějí v nabídkách úvěrů bez zajištění*. [online]. Dostupné z [www: http://finance.idnes.cz/banky-se-predhaneji-v-nabidkach-uveru-bez-zajisteni-fxq-/sporici-ucty.aspx?c=A090317_092629_bank_fib](http://finance.idnes.cz/banky-se-predhaneji-v-nabidkach-uveru-bez-zajisteni-fxq-/sporici-ucty.aspx?c=A090317_092629_bank_fib).
23. *SB Investiční úvěr pro podnikatele: vnitřní předpis*. Praha, 2013.
24. *SB Provozní úvěr: vnitřní předpis*. Praha, 2012.
25. *Rating: vnitřní předpis*. Praha, 2014.
26. *Žadatel o úvěr: Pracovní list vnitřní předpis*. Praha, 2014.
27. *Standardní SB investiční úvěr, Standardní SB hypoteční úvěr: vnitřní předpis*. Praha, 2014.
28. *Standardní úvěrový proces: vnitřní předpis*. Praha, 2013.
29. *Obecné zásady poskytování úvěrových obchodů: vnitřní předpis*. Praha, 2015.

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Počet osob samostatně výdělečně činných	15
Tabulka č. 2: Vymezení malého a středního podniku	15
Tabulka č. 3: Žádost o úvěr	77
Tabulka č. 4: Údaje o požadovaném úvěru	78
Tabulka č. 5: Výpočet hodnoty ratingu k 31/12/2012 a 31/12/2013	86

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Výkaz zisků a ztrát, Rozvaha – 2012

I.

Příloha 2: Výkaz zisků a ztrát, Rozvaha – 2013

IV.

Příloha 1: Výkaz zisků a ztrát 2012, Rozvaha 2012

VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT V DRUHOVÉM ČLENĚNÍ (v tisících)
v plném rozsahu k
31.12.2012,

Název, sídlo a IČ Účetní jednotky

Účetní období
2012

zpracováno v souladu s vyhláškou č. 500/2002 Sb.

Označ. a	TEXT b	Číslo řádku c	Skutečnost v účetním období	
			sledovaném 1	minulém 2
I.	Tržby za prodej zboží	01	0	0
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02	0	0
+	Obchodní marže (f.01 - 02)	03	0	0
II.	Výkony (f.05 až 07)	04	399	0
II.1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	399	0
II.2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	06	0	0
II.3.	Aktivace	07	0	0
B.	Výkonová spotřeba (f.09 až 10)	08	108	0
B.1.	Spotřeba materiálu a energie	09	53	0
B.2.	Služby	10	55	0
+	Přidaná hodnota (f.03 + 04 - 08)	11	291	0
C.	Osobní náklady (f.13 až 16)	12	95	0
C.1.	Mzdové náklady	13	75	0
C.2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	14	0	0
C.3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	20	0
C.4.	Sociální náklady	16	0	0
D.	Daně a poplatky	17	0	0
E.	Odписы dlouhodob., nehmotného a hmotného majetku	18	0	0
III.	Tržby z prodeje DM a materiálu (f.20 až 21)	19	0	0
III.1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	0	0
III.2.	Tržby z prodeje materiálu	21	0	0
F.	Zůstatková cena prodaného DM a materiálu (f.23 až 24)	22	0	0
F.1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23	0	0
F.2.	Prodaný materiál	24	0	0
G.	Změna stavu rezerv a opr.p. v prov.obl. a komp.nákl. p.obd.	25	0	0
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	3	0
H.	Ostatní provozní náklady	27	88	0
V.	Převod provozních výnosů	28	0	0
I.	Převod provozních nákladů	29	0	0
*	Provozní výsledek hospodaření (f.11-12-17-18+19-22-25+26-27+28-29)	30	111	0
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31	0	0
J.	Prodané cenné papíry a podíly	32	0	0
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku (f.34 až 36)	33	0	0
VII.1.	Výnosy z podílů v ovl.a fiz.os.a úč.j.pod podst.vl.	34	0	0
VII.2.	Výnosy z ost.dl.cenných papírů a podílů	35	0	0
VII.3.	Výnosy z ost.dl.finančního majetku	36	0	0
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37	0	0
K.	Náklady z finančního majetku	38	0	0
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	39	0	0
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	40	0	0
M.	Změna stavu rezerv a oprav.pol. ve finanční oblasti	41	0	0
X.	Výnosové úroky	42	0	0
N.	Nákladové úroky	43	0	0
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	0	0
O.	Ostatní finanční náklady	45	4	0
XII.	Převod finančních výnosů	46	0	0
P.	Převod finančních nákladů	47	0	0
*	Finanční výsledek hospodaření (f.31-32+33+37-38+39-40-41+42-43+44-45+46-47)	48	-4	0
Q.	Dañ z příjmů za běžnou činnost (f.50 až 51)	49	20	0
Q.1.	- splatná	50	20	0
Q.2.	- odložená	51	0	0
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost (f.30 + 48 - 49)	52	87	0
XIII.	Mimofádné výnosy	53	0	0
R.	Mimofádné náklady	54	0	0
S.	Dañ z příjmů z mimofádné činnosti (f.56 až 57)	55	0	0
S.1.	- splatná	56	0	0
S.2.	- odložená	57	0	0
*	Mimofádný výsledek hospodaření (f.53 - 54 - 55)	58	0	0
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	59	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-) (f.52 + 58 - 59)	60	87	0
****	Výsledek hospodaření před zdaněním (f.60 + 49 + 55)	61	107	0

Sestaveno dne:

25.3.2013

Právní forma účetní jednotky:

společnost s ručením omezeným

Předmět podnikání účetní jednotky:

výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1-3 živnostenského zákona

Podpisový záznam:

ROZVAHA (v tisících)
v plném rozsahu k
31.12.2012,

Název, sídlo a IČ účetní jednotky

Účetní období
2012

zpracováno v souladu s vyhláškou č. 500/2002 Sb.

označ.	AKTIVA	řád. č. c	Běžné účetní období			Minulé úč.období Netto 4
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	
a	b					
	AKTIVA CELKEM (ř. 02 + 03 + 31 + 63)	001	369	0	369	0
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	002	0	0	0	0
B.	Dlouhodobý majetek (ř. 04 + 13 + 23)	003	0	0	0	0
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek (ř. 5 až 12)	004	0	0	0	0
B.I. 1.	Zřizovací výdaje	005	0	0	0	0
2.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	006	0	0	0	0
3.	Software	007	0	0	0	0
4.	Ocenitelná práva	008	0	0	0	0
5.	Goodwill	009	0	0	0	0
6.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	010	0	0	0	0
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	011	0	0	0	0
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	012	0	0	0	0
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek (ř. 14 až 22)	013	0	0	0	0
B.II. 1.	Pozemky	014	0	0	0	0
2.	Stavby	015	0	0	0	0
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	016	0	0	0	0
4.	Pěstební celky trvalých porostů	017	0	0	0	0
5.	Dospělá zvířata a jejich skupiny	018	0	0	0	0
6.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	019	0	0	0	0
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	020	0	0	0	0
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	021	0	0	0	0
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	022	0	0	0	0
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek (ř. 24 až 30)	023	0	0	0	0
B.III. 1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	024	0	0	0	0
2.	Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	025	0	0	0	0
3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	026	0	0	0	0
4.	Půjčky a úvěry - ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv	027	0	0	0	0
5.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	028	0	0	0	0
6.	Požizovaný dlouhodobý finanční majetek	029	0	0	0	0
7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	030	0	0	0	0
C.	Oběžná aktiva (ř. 32 + 39 + 48 + 58)	031	270	0	270	0
C.I.	Zásoby (ř. 33 až 38)	032	0	0	0	0
C.I. 1.	Materiál	033	0	0	0	0
2.	Nedokončená výroba a polotovary	034	0	0	0	0
3.	Výrobky	035	0	0	0	0
4.	Miscelanea a ostatní zvláštní a jejich skupiny	036	0	0	0	0
5.	Zboží	037	0	0	0	0
6.	Poskytnuté zálohy na zásoby	038	0	0	0	0
C.II.	Dlouhodobé pohledávky (ř. 40 až 47)	039	0	0	0	0
C.II. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	040	0	0	0	0
2.	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba	041	0	0	0	0
3.	Pohledávky - podstatný vliv	042	0	0	0	0
4.	Pohledávky za společníky, čl.druž. a za účastníky sdružení	043	0	0	0	0
5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	044	0	0	0	0
6.	Dohadné účty aktivní	045	0	0	0	0
7.	Jiné pohledávky	046	0	0	0	0
8.	Odloužená daňová pohledávka	047	0	0	0	0
C.III.	Krátkodobé pohledávky (ř. 49 až 57)	048	77	0	77	0
C.III. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	049	61	0	61	0
2.	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba	050	0	0	0	0
3.	Pohledávky - podstatný vliv	051	0	0	0	0
4.	Pohledávky za společníky, čl.druž. a za účastníky sdružení	052	0	0	0	0
5.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	053	0	0	0	0
6.	Stát - daňové pohledávky	054	1	0	1	0
7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	055	0	0	0	0
8.	Dohadné účty aktivní	056	0	0	0	0
9.	Jiné pohledávky	057	15	0	15	0
C.IV.	Krátkodobý finanční majetek (ř. 59 až 62)	058	193	0	193	0
C.IV. 1.	Peníze	059	180	0	180	0
2.	Účty v bankách	060	13	0	13	0
3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly	061	0	0	0	0
4.	Požizovaný krátkodobý finanční majetek	062	0	0	0	0
D.I.	Časové rozlišení (ř. 64 až 66)	063	99	0	99	0
D.I. 1.	Náklady příštích období	064	5	0	5	0
2.	Komplexní náklady příštích období	065	0	0	0	0
3.	Příjmy příštích období	066	94	0	94	0

Označ.	PASIVA	řad. č.	Stav v běžném účet. období 5	Stav v minulém účet. období 6
a	b	c		
	PASIVA CELKEM (ř. 68 + 88 + 121)	067	369	0
A.	Vlastní kapitál (ř. 69 + 73 + 80 + 83 + 87)	068	287	0
A.I.	Základní kapitál (ř. 70 až 72)	069	200	0
A.I. 1.	Základní kapitál	070	200	0
	2. Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)	071	0	0
	3. Změny základního kapitálu	072	0	0
A.II.	Kapitálové fondy (ř. 74 až 79)	073	0	0
A.II. 1.	Emisní ážio	074	0	0
	2. Ostatní kapitálové fondy	075	0	0
	3. Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	076	0	0
	4. Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách společnosti	077	0	0
	5. Rozdíly z přeměn společností	078	0	0
	6. Rozdíly z ocenění při přeměnách společnost	079	0	0
A.III.	Fondy ze zisku (ř. 81 + 82)	080	0	0
A.III. 1.	Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	081	0	0
	2. Statutární a ostatní fondy	082	0	0
A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let (ř. 84 + 86)	083	0	0
A.IV. 1.	Nerozdělený zisk minulých let	084	0	0
	2. Neuhrazená ztráta minulých let	085	0	0
	3. Jiný výsledek hospodaření z minulých let	086	0	0
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období /+/-/	087	87	0
B.	Cizí zdroje (ř. 89 + 94 + 105 + 117)	088	82	0
B.I.	Rezervy (ř. 90 až 93)	089	0	0
B.I. 1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	090	0	0
	2. Rezerva na důchody a podobné závazky	091	0	0
	3. Rezerva na daň z příjmů	092	0	0
	4. Ostatní rezervy	093	0	0
B.II.	Dlouhodobé závazky (ř. 95 až 104)	094	0	0
B.II. 1.	Závazky z obchodních vztahů	095	0	0
	2. Závazky - ovládací a řídicí osoba	096	0	0
	3. Závazky - podstatný vliv	097	0	0
	4. Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	098	0	0
	5. Dlouhodobé přijaté zálohy	099	0	0
	6. Vydané dluhopisy	100	0	0
	7. Dlouhodobé směnky k úhradě	101	0	0
	8. Dohadné účty pasivní	102	0	0
	9. Jiné závazky	103	0	0
	10. Odložený daňový závazek	104	0	0
B.III.	Krátkodobé závazky (ř. 106 až 116)	105	82	0
B.III. 1.	Závazky z obchodních vztahů	106	21	0
	2. Závazky - ovládací a řídicí osoba	107	0	0
	3. Závazky - podstatný vliv	108	0	0
	4. Závazky ke společníkům, čl.dr. a k účastníkům sdružení	109	22	0
	5. Závazky k zaměstnancům	110	8	0
	6. Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	111	10	0
	7. Stát - daňové závazky a dotace	112	20	0
	8. Krátkodobé přijaté zálohy	113	0	0
	9. Vydané dluhopisy	114	0	0
	10. Dohadné účty pasivní	115	0	0
	11. Jiné závazky	116	1	0
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci (ř. 118 až 120)	117	0	0
B.IV. 1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	118	0	0
	2. Běžné bankovní úvěry	119	0	0
	3. Krátkodobé finanční výpomoci	120	0	0
C.I.	Časové rozlišení (ř. 121 + 123)	121	0	0
C.I. 1.	Výdaje příštích období	122	0	0
	2. Výnosy příštích období	123	0	0

Sestaveno dne:
Právní forma účetní jednotky:
Předmět podnikání účetní jednotky:
Podpisový záznam:

25.3.2013
společnost s ručením omezeným
výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1-3 živnostenského zákona

Příloha 2: Výkaz zisků a ztrát 2013, Rozvaha 2013

VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT V DRUHOVÉM ČLENĚNÍ (v tisících)
v plném rozsahu k
31.12.2013,

Název, sídlo a IČ účetní jednotky

Účetní období
2013

zpracováno v souladu s vyhláškou č. 500/2002 Sb.

Označ. a	TEXT b	číslo řádku c	Skutečnost v účetním období	
			sledovaném 1	minulém 2
I.	Tržby za prodej zboží	01	0	0
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02	0	0
+	Obchodní marže (ř.01 - 02)	03	0	0
II.	Výkony (ř.05 až 07)	04	1 350	399
II.1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	1 350	399
II.2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	06	0	0
II.3.	Aktivace	07	0	0
B.	Výkonová potřeba (ř.09 až 10)	08	505	108
B.1.	Spotřeba materiálu a energie	09	310	53
B.2.	Služby	10	195	55
+	Přidaná hodnota (ř.03 + 04 - 08)	11	845	291
C.	Osobní náklady (ř.13 až 16)	12	336	95
C.1.	Mzdové náklady	13	254	75
C.2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	14	0	0
C.3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	81	20
C.4.	Sociální náklady	16	1	0
D.	Daně a poplatky	17	0	0
E.	Odpisy dlouhod. nehmotného a hmotného majetku	18	0	0
III.	Tržby z prodeje DM a materiálu (ř.20 až 21)	19	0	0
III.1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	0	0
III.2.	Tržby z prodeje materiálu	21	0	0
F.	Zůstatková cena prodaného DM a materiálu (ř.23 až 24)	22	0	0
F.1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23	0	0
F.2.	Prodaný materiál	24	0	0
G.	Změna stavu rezerv a opr.p. v prov.obl. a komp.nákl. p.obd.	25	0	0
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	81	3
H.	Ostatní provozní náklady	27	319	88
V.	Převod provozních výnosů	28	0	0
I.	Převod provozních nákladů	29	0	0
*	Provozní výsledek hospodaření (ř.11-12-17-18+19-22-25+26-27+28-29)	30	271	111
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31	0	0
J.	Prodané cenné papíry a podíly	32	0	0
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku (ř.34 až 36)	33	0	0
VII.1.	Výnosy z podílů v ovl.a řiz.os.a uč.j.pod podst.vl.	34	0	0
VII.2.	Výnosy z ost.dl.cenných papírů a podílů	35	0	0
VII.3.	Výnosy z ost.dl.finančního majetku	36	0	0
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37	0	0
K.	Náklady z finančního majetku	38	0	0
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	39	0	0
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	40	0	0
M.	Změna stavu rezerv a oprav.pol. ve finanční oblasti	41	0	0
X.	Výnosové úroky	42	0	0
N.	Nákladové úroky	43	0	0
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	0	0
O.	Ostatní finanční náklady	45	7	4
XII.	Převod finančních výnosů	46	0	0
P.	Převod finančních nákladů	47	0	0
*	Finanční výsledek hospodaření (ř.31-32+33+37-38+39-40-41+42-43+44-45+46-47)	48	-7	-4
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost (ř.50 až 51)	49	50	20
Q.1.	- splatná	50	50	20
Q.2.	- odložená	51	0	0
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost (ř.30 + 48 - 49)	52	214	87
XIII.	Mimofádné výnosy	53	0	0
R.	Mimofádné náklady	54	0	0
S.	Daň z příjmů z mimofádné činnosti (ř.56 až 57)	55	0	0
S.1.	- splatná	56	0	0
S.2.	- odložená	57	0	0
*	Mimofádný výsledek hospodaření (ř.53 - 54 - 55)	58	0	0
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	59	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-) (ř.52 + 58 - 59)	60	214	87
****	Výsledek hospodaření před zdaněním (ř.60 + 49 + 55)	61	264	107

Sestaveno dne:

26.3.2014

Právní forma účetní jednotky:

společnost s ručením omezeným

Předmět podnikání účetní jednotky:

výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1-3 živnostenského zákona

Podpisový záznam:

ROZVAHA (v tisících)
v plném rozsahu k
31.12.2013,

Název, sídlo a IČ účetní jednotky

Účetní období
2013

zpracováno v souladu s vyhláškou č. 500/2002 Sb.

označ.	a	b	řad. č. c	Běžné účetní období			Minulé úč.období Netto 4
				Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	
		AKTIVA					
		AKTIVA CELKEM (ř. 02 + 03 + 31 + 63)	001	652	0	652	369
A.		Pohledávky za upsaný základní kapitál	002	0	0	0	0
B.		Dlouhodobý majetek (ř. 04 + 13 + 23)	003	0	0	0	0
B.I.		Dlouhodobý nehmotný majetek (ř. 5 až 12)	004	0	0	0	0
B.I. 1.		Zřizovací výdaje	005	0	0	0	0
		2. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	006	0	0	0	0
		3. Software	007	0	0	0	0
		4. Ocenitelná práva	008	0	0	0	0
		5. Goodwill	009	0	0	0	0
		6. Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	010	0	0	0	0
		7. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	011	0	0	0	0
		8. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	012	0	0	0	0
B.II.		Dlouhodobý hmotný majetek (ř. 14 až 22)	013	0	0	0	0
B.II. 1.		Pozemky	014	0	0	0	0
		2. Stavby	015	0	0	0	0
		3. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	016	0	0	0	0
		4. Pěstební celky trvalých porostů	017	0	0	0	0
		5. Dospělá zvířata a jejich skupiny	018	0	0	0	0
		6. Jiný dlouhodobý hmotný majetek	019	0	0	0	0
		7. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	020	0	0	0	0
		8. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	021	0	0	0	0
		9. Oceňovací rozdíly k nabytému majetku	022	0	0	0	0
B.III.		Dlouhodobý finanční majetek (ř. 24 až 30)	023	0	0	0	0
B.III. 1.		Podíly v ovládaných a řízených osobách	024	0	0	0	0
		2. Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	025	0	0	0	0
		3. Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	026	0	0	0	0
		4. Půjčky a úvěry - ovládající a fiduci osoba, podstatný vliv	027	0	0	0	0
		5. Jiný dlouhodobý finanční majetek	028	0	0	0	0
		6. Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	029	0	0	0	0
		7. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	030	0	0	0	0
C.		Oběžná aktiva (ř. 32 + 39 + 46 + 58)	031	596	0	596	270
C.I.		Zásoby (ř. 33 až 38)	032	0	0	0	0
C.I. 1.		Materiál	033	0	0	0	0
		2. Nedokončená výroba a polotovary	034	0	0	0	0
		3. Výrobky	035	0	0	0	0
		4. Vlastní a ostatní zvířata a jejich skupiny	036	0	0	0	0
		5. Zboží	037	0	0	0	0
		6. Poskytnuté zálohy na zásoby	038	0	0	0	0
C.II.		Dlouhodobé pohledávky (ř. 40 až 47)	039	0	0	0	0
C.II. 1.		Pohledávky z obchodních vztahů	040	0	0	0	0
		2. Pohledávky - ovládající a fiduci osoba	041	0	0	0	0
		3. Pohledávky - podstatný vliv	042	0	0	0	0
		4. Pohledávky za společníky, čl.druž. a za účastníky sdružení	043	0	0	0	0
		5. Dlouhodobé poskytnuté zálohy	044	0	0	0	0
		6. Dohadné účty aktivní	045	0	0	0	0
		7. Jiné pohledávky	046	0	0	0	0
		8. Odložená daňová pohledávka	047	0	0	0	0
C.III.		Krátkodobé pohledávky (ř. 49 až 57)	048	410	0	410	77
C.III. 1.		Pohledávky z obchodních vztahů	049	163	0	163	61
		2. Pohledávky - ovládající a fiduci osoba	050	0	0	0	0
		3. Pohledávky - podstatný vliv	051	0	0	0	0
		4. Pohledávky za společníky, čl.druž. a za účastníky sdružení	052	0	0	0	0
		5. Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	053	0	0	0	0
		6. Stát - daňové pohledávky	054	0	0	0	1
		7. Krátkodobé poskytnuté zálohy	055	0	0	0	0
		8. Dohadné účty aktivní	056	0	0	0	0
		9. Jiné pohledávky	057	247	0	247	15
C.IV.		Krátkodobý finanční majetek (ř. 59 až 62)	058	186	0	186	193
C.IV. 1.		Peníze	059	178	0	178	180
		2. Účty v bankách	060	8	0	8	13
		3. Krátkodobé cenné papíry a podíly	061	0	0	0	0
		4. Pořizovaný krátkodobý finanční majetek	062	0	0	0	0
D.I.		Časové rozlišení (ř. 64 až 66)	063	56	0	56	99
D.I. 1.		Náklady příštích období	064	51	0	51	5
		2. Komplexní náklady příštích období	065	0	0	0	0
		3. Příjmy příštích období	066	5	0	5	94

Označ.	PASIVA	řád.	Stav v běžném	Stav v minulém
a	b	č. c	účet. období 5	účet. období 6
	PASIVA CELKEM (ř. 68 + 88 + 121)	067	652	369
A.	Vlastní kapitál (ř. 69 + 73 + 80 + 83 + 87)	068	501	287
A.I.	Základní kapitál (ř. 70 až 72)	069	200	200
A.I. 1.	Základní kapitál	070	200	200
2.	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)	071	0	0
3.	Změny základního kapitálu	072	0	0
A.II.	Kapitálové fondy (ř. 74 až 79)	073	0	0
A.II. 1.	Emisní ážio	074	0	0
2.	Ostatní kapitálové fondy	075	0	0
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	076	0	0
4.	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách společností	077	0	0
5.	Rozdíly z přeměn společností	078	0	0
6.	Rozdíly z ocenění při přeměnách společností	079	0	0
A.III.	Fondy ze zisku (ř. 81 + 82)	080	4	0
A.III. 1.	Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	081	4	0
2.	Statutární a ostatní fondy	082	0	0
A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let (ř. 84 + 86)	083	83	0
A.IV. 1.	Nerozdělený zisk minulých let	084	83	0
2.	Neuhrazená ztráta minulých let	085	0	0
3.	Jiný výsledek hospodaření z minulých let	086	0	0
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období /+/-/	087	214	87
B.	Cizí zdroje (ř. 89 + 94 + 105 + 117)	088	149	82
B.I.	Rezervy (ř. 90 až 93)	089	0	0
B.I. 1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	090	0	0
2.	Rezerva na důchody a podobné závazky	091	0	0
3.	Rezerva na daň z příjmů	092	0	0
4.	Ostatní rezervy	093	0	0
B.II.	Dlouhodobé závazky (ř. 95 až 104)	094	0	0
B.II. 1.	Závazky z obchodních vztahů	095	0	0
2.	Závazky - ovládací a řídicí osoba	096	0	0
3.	Závazky - podstatný vliv	097	0	0
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	098	0	0
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	099	0	0
6.	Vydané dluhopisy	100	0	0
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	101	0	0
8.	Dohadné účty pasivní	102	0	0
9.	Jiné závazky	103	0	0
10.	Odložený daňový závazek	104	0	0
B.III.	Krátkodobé závazky (ř. 106 až 116)	105	149	82
B.III. 1.	Závazky z obchodních vztahů	106	84	21
2.	Závazky - ovládací a řídicí osoba	107	0	0
3.	Závazky - podstatný vliv	108	0	0
4.	Závazky ke společníkům, čl.dr. a k účastníkům sdružení	109	31	22
5.	Závazky k zaměstnancům	110	0	8
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	111	17	10
7.	Stát - daňové závazky a dotace	112	17	20
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	113	0	0
9.	Vydané dluhopisy	114	0	0
10.	Dohadné účty pasivní	115	0	0
11.	Jiné závazky	116	0	1
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci (ř. 118 až 120)	117	0	0
B.IV. 1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	118	0	0
2.	Běžné bankovní úvěry	119	0	0
3.	Krátkodobé finanční výpomoci	120	0	0
C.I.	Časové rozlišení (ř. 121 + 123)	121	2	0
C.I. 1.	Výdaje příštích období	122	2	0
2.	Výnosy příštích období	123	0	0

Sestaveno dne:

Právní forma účetní jednotky:

Předmět podnikání účetní jednotky:

Podpisový záznam:

26.3.2014

společnost s ručením omezeným

výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1-3 živnostenského zákona